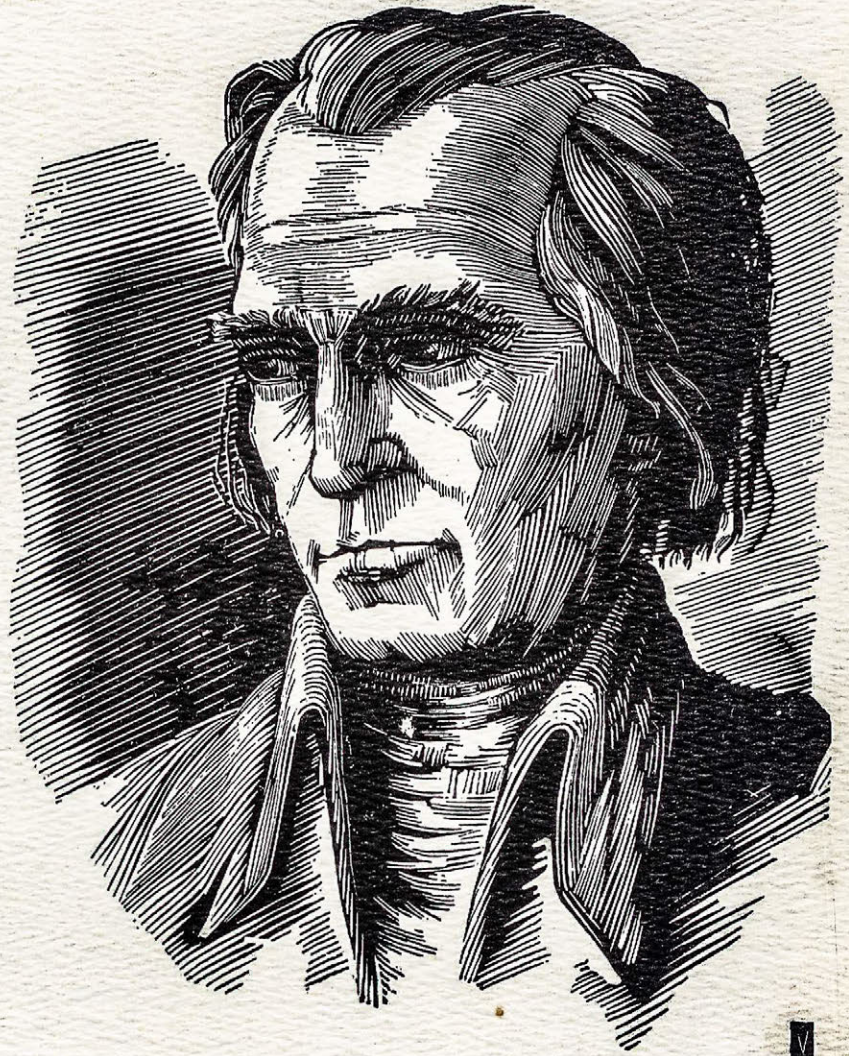

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

BALANDIS 1964
NR. 2 • (14)

BIULETENIS

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Organas.

Leidžia: Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija.

Redaguoja: Vyr. Redaktorius Dr. S. Biežis.

Atsakomąsias Redaktorius Dr. S. Budrys.

9236 So. Longwood Drive,

Chicago, Illinois 60620.

Redakcinė Kolegija: Dr. K. Balukas, Dr. M. Budrienė,
Dr. V. Kaupas, Dr. R. Povilaitis, Dr. V. Tauras ir I.
Makštutienė.Redakcijos Bendradarbiai: Dr. Algis Matulionis, Dr.
V. Ramanauskas, Dr. A. Starkus, Dr. V. Tercijonas,
Dr. S. Pacevičienė ir Stud. Med. A. Tauras.

Administratorius: Dr. A. Garūnas,

2737 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629

Prenumeratos kaina: \$4.00.

Spausdina M. Morkūno spaustuvė.

Straipsniai su autorių pavarde ar slapyvardė nebūti-
nai išreiškia leidėjų ir redakcijos nuomonę.Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, for-
mos ir stiliaus atžvilgiu.

LITHUANIAN MEDICAL BULLETIN

Dr. S. Biežis — Editor-in-Chief.

Dr. S. Budrys — Managing Editor.

9236 So. Longwood Drive, Chicago, Illinois 60620

Subscription \$4.00 per year.

TURINYS

<i>Cistinė Fibrozė</i> Dr. K. Pemkus.	5
<i>Akių sužeidimai</i> Dr. A. Domanskienė.	8
<i>Septynioliktoji Pasaulio Sveikatos Konferencija</i> Dr. Z. D.	10
<i>Lietuviai Medikai Laisvame Pasaulyje</i> Dr. A. Garūnas.	12
<i>Dantų Gydytojų Skyrius</i> Veda Dr. R. Povilaitis.	13
<i>Atžalynas</i> Veda Stud. med. A. Tauras.	14
<i>Moterų Kampelis</i> Veda I. Makštutienė.	15
<i>Veikla</i>	18
<i>K! "Gajai" 35 metai</i> Dr. K. Pemkus.	21
<i>Kronika</i>	24
<i>Susirinkimai - konvencijos</i>	27
<i>In Memoriam</i>	28

Biuletėnis išeina 4 kartus į metus. Prenumeratos
kaina 4 doleriai, mokama kartu su nario mokesčiu
skyrių išdininkui.

Kolegos nepriklausą draugijoms prašomi siųsti pre-
numeratos mokesį Lietuvos Gydytojų Biuletėnio Ad-
ministratoriui

DR. A. GARŪNAS,

2737 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629

VIRŠELIS — KRISTIJonas DONELAITIS

Jau Saulelė vėl atkoptama budino svieta
ir, žiemos šaltos triūsus pargriaudama, juokės.
Šalčių pramonės su ledais sugaišti pagavo,
ir putodams sniegs visur į nieką pavirto.

Iš K. Donelaičio "Metų".

1964 metai lietuviškos istorijos lapuosna bus įrašyti, kaip DONELAIČIO metai. Šiomet sukanka 250 metų nuo didžiojo Lietuvos poeto Kristijono Donelaičio gimimo.

Šiandien, kaip ir anais laikais, kada Donelaitis gyveno ir rašė, Lietuva ir Mažoji Lietuva yra svetimųjų teriojama, alinama ir skriaudžiami jos žmonės.

Prieš 2 šimtmečius politinė padėtis Lietuvoj buvo labai panaši į šiandieninę padėtį. Taip vadinama Mažoji Lietuva buvo net 7 metus teriojama ir deginama ruso okupanto, gal nė kiek ne geresnio už vokiečių, kuris tą kraštą išteriojo, siuntė kolonizantus vokiečius, šveicarus, prancūzus bei olandus. Jiems buvo sudaromos lengvesnės sąlygos ir dalinami dvarai.

Lietuviai savame krašte pasidarė baudžiauninkas, turėjo dirbti kolonizantui ir nešti sunkią dalią.

Tokiose sąlygose ir aplinkybėse gimė ir išėjo mokslus ir pradėjo pastoracini darbą Kristijonas Donelaitis. Tolminkiemis, Goldapės apskrityje, yra Donelaičio darbo vieta. Matydamas lietuvius esant sąmoningesnius, švaresnius ir darbštesnius už kolonizantus, jis neatsizadėjo savo kalbos (nors kalbėjo vokiškai, prancūziškai, lotyniškai, graikiškai ir hebrajų kalbomis ir net rašė eilėraščius). Jis sakė pamokslus lietuviškai, dirbo fizinį darbą kartu su būrais. Jis kėlė juose tautinį susipratimą. Tuo pačiu laiku jis rašė ir "Metus" savo didįjį epochinį darbą, kur yra apdainuojami keturi metų laikai ir lietuvių valstiečio vargai, jo sunki dalia. Sunku gi ir buvo baudžiauninkui; juos negailestingai išnaudodavo svetimos kilmės ponai.

Ir šiandien ta pati Lietuva su savo istorinėmis žemėmis yra pavergta, kur lietuvius skriaudžiamas, terorizuojamas ir kaip tas būras neša lažą kolchozuose ar sovchozuose šešias dienas savaitėje. Turimą žemės sklypelį jis apdirba naktį ar poilsio dieną. Taigi šiandien neužtenka tik paskelbti 1964 metus DONELAIČIO metais, Donelaitis turėtų būti minimas, kaip vienas iš pirmųjų mūsų kultūrininkų, kuris kovojo už lietuvių, už savo kraštą gyvu žodžiu, raštu ir pavyzdžiu. Visas šių metų kultūrinis gyvenimas turėtų būti organizuojamas Donelaičio ženkle.

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija suprato šią reikšmę ir šių metų vasario mėn. 19 d. Vasario Mėn. 16 dienos proga, suruošė minėjimą, kuris praėjo Donelaičio įtakoje.

S. B-ys

REDAKCIJOS STALČIUJE

PIRMAJAM NUMERIUI PASIRODŽIUS

Skaitytojai bus pastebėję, kad su pirmuoju 1964 numeriu Biuletėnis išėjo dvigubo formato ir su padidintu Redakcijos sąstatu.

Žurnalo ar laikraščio pasisekimas ir gerumas priklauso ne tik nuo Redakcijos, jos Bendradarbių, bet ir skaitytojų su jų atsiliepimais ir konstruktyvine kritika.

Pirmajam numeriui pasirodžius, norėčiau padėkoti Redakcijos kolektyvui ir Bendradarbiams už taip entuziastingą pagalbą išleidžiant šį numerį.

Lietuvių Gydytojų Biuletėnis stengiasi sudaryti Bendradarbių kadrą visuose skyriuose ir užsienyje. Pageidaujama skyrių veiklos, asmeniškų žinių ir nuotraukų. Moksliniai straipsniai ir rašiniai visuomeniniams klausimams yra reikalingi. Kiekviename skyriuje tuo reikalu prašome rūpintis mokslinių programų vedėjams.

Biuletėnis yra numatytas leisti sausio, balandžio, liepos ir spalio mėnesiais. Medžiaga turėtų būti atsiųsta ne vėliau 10 dieną mėnesio prieš Biuletėnio pasirodymą. Medžiagą prašome siųsti rašytą mašinėle. (540 žodžių telpa į vieną puslapį; arba 2 2/3 mašinėle rašytų puslapių).

Visi kartu dirbdami pasieksime tikslo ir matysime Biuletėnį tobulėjant ir gražėjant.

Dr. Stasys Budrys,
Atsakomąsias Redaktorius.

NUOMONĖS

• Biuletėnio numeris sudaro gerą išpūdį, tik gaila, kad antraštėnis lapas neturi pilną pavadinimą anglų kalba, kaip anksčiau "Lithuanian American Medical Association Bulletin" nors žodis Biuletėnis reiktų pakeisti kitu lietuvišku žodžiu. Ar Lietuvių Gydytojų Biuletėnį nevertėtų siųsti mainais į Vilnių su "Sveikatos Apsauga"? Jei rusai praleistų tai būtų "kultūriniai mainai."

Dr. V. Tercijonas.

• Biuletėnis puikus. Reikėtų, kad ir toliau toks išeis.

Dr. Algis Matulionis.

• **Dr. S. Budriui:**

Širdingai dėkoju Jūsų Mylistai už atsiųstą LGB š.m. Nr. 1. Malonu pastebėti, kad savo išvaizda tai jau ne biuletėnis, bet tikrasis žurnalas...

A. Ruzanec-Ruzancovas,
LBT Vadovas. VKO. 5.

• Lietuviai gydytojai yra dideli mūsų kultūrinių reikalų rėmėjai. Apskaičiuojama, kad vien Illinois Lietuvių gydytojų draugija jau yra paskirsčiusi visuomeniniams reikalams apie \$10,000, neskaitant pavienių gydytojų aukų.

Gražiai remdami bendrus kultūrinius mūsų visuomenės užsimojimus, jie ir patys dirba šioje srityje. Vienu didelio pasigėrėjimo teikiančių jų darbų yra leidimas "Lietuvių Gydytojų Biuletėnio," dabar jau išaugusio į gražų žurnalą. Jo išleista 13 numerių. Paprastai toks skaičius laikomas nelaimingu, tačiau gydytojai sulaužė ir šį prietarą, išleisdami labai puošnų, turiningą, rūpestingai suredaguotą ir sumaniai sulaužytą leidinį.

Apskritai, žurnalas daro labai gerą išpūdį, jaučiama pažanga, rūpestingas ir išradingas redagavimas: daug gyvumo duoda gausios iliustracijos.

J. Daugl.
"Draugas" 1964.II.28.

BIULETENIO LĖŠŲ KLAUSIMU

Pereito Biuletėnio Nr. 13 (48 puslapių) spausdinimo išlaidos buvo apie \$500.00 ir persiuntimo išlaidos \$100.00; viso apie \$600.00. Keturi numeriai kainuotų nemažiau \$2400.00. Kad galima būtų išleisti tokio dydžio Biuletėnį, kaip buvęs Nr. 13 reiktų, kad visi gydytojai užsimokėtų po \$4.00 už Biuletėnį. Atrodo, kad tas atsiekiama labai sunkiai, nes pereinamais metais užsimokėjusių buvo tik 40%. Šiais metais reikalai atrodo geriau, nes nariai mokės už Biuletėnį per Centro Valdybos išdininką kartu su nario mokesčiu.

Dr. Albinas Garūnas,
Administratorius.

Kasos cistinės fibrozės istorija yra dar palyginamai jauna. Pirmtakų ji buvo pažinta kaip vientisa liga, atsirandanti dėl kasos liaukos egzokrininės funkcijos sukrikimo. Nuo to laiko nepasikeitė esminiai patologiniai radiniai kasoje: tirštų gleivių prisipildžiusios fermentinės liaukos ir užkimšusios takus į išorę ne tik pačią kasą pripildo jungiamuoju audiniu (išskyrus Langerhanso saleles), bet ir sukrikdo visą virškinimo procesą. Cistinė fibrozė (CF) buvo pažinta, kaip labai reta naujagimių ir kūdikių liga, kurios prognozė labai bloga — mirtis, nesulaukus dar pirmo gimtadienio.

Per paskutinį dvidešimtmetį pažiūra į CF pasikeitė. Ji šiandien nebėra vien kasos "liga" (apie 20% ji ligos visai ar labai menkai tepaliesta). Pasirodė, kad ir kitos gleives gaminančios liaukos organizme išskiria nenormaliai tirštą masę. (Tada mėginta ilgai duoti tinkamesnį vardą — mucoviscidose). Pastebėjus, kad ir kitų egzokrininių liaukų, ypač prakaito, sukrikimas yra ligos pagrinde, anksčiau duoti vardai pasirodė nebetinkami. Paskutiniu laiku kai kas (pav. Prior) tą ligą nori vadinti egzokrinopatija. Labiausiai įsipilietinęs vardas lieka — kasos cistinė fibrozė.

Ypač kai buvo rasta (1954 m.), kad prakaito druskų analizė yra patikimiausia priemonė CF objektyviam diagnozavimui, pažiūra į jos dažnumą radikaliai pasikeitė. Kūdikių mirtingumo atžvilgiu CF varžosi su vėžiu, pralenkia reumatizmą (Rheumatic fever), paralyžių (polio) prieš skiepų atradimą. Jungtinėse Amerikos Valstybėse kasmet gimsta apie 5.000 su šia liga, (vienas iš 600-1000 gimimų), o keleriopai daugiau ligos pernešėjų.

Nors liga kol kas nėra nei išgydoma, nei neturima priemonių jos apsisaugoti, pažiūra į jos prognozę yra pasikeitusi. Anksčiau šimtaprocentinis mirimas buvo pirmaisiais gyvenimo metais, dabar, jei anksti diagnozuojama ir gydoma įpratusių rankų moderniausiomis priemonėmis, sulaukiama ne tik brendimo, bet ir produktyvaus suaugusio amžiaus.

Definicija. CF yra paveldimas egzokrininių liaukų sukrikimas. Sutirštėjusi gleivių (mu-

cus) sekrecija sukrikdo svarbių enzymų (kasos) išėjimą virškinimo funkcijoms, užkemša kvėpavimo takus. Prakaito liaukos, išskirdamos didelius kiekius druskų, tam tikrais atvejais sužaloja viso organizmo medžiagų apykaitą. Ypač plaučių infekcija su visomis jos pasekmėmis yra mirties priežastimi. Ligos etiologija nežinoma. Įtariami autonominės nervų sistemos, imunologijos bei įgimtas medžiagų apykaitos (ypač mucopolysacharidų) sutrikimai, kaip faktoriai.

Genetika. Tikima, kad CF paveldima pagal Mendelio recesyvinį dėsnį. Jeigu abu tėvai yra ligos geno pernešėjai (heterozigotai), tai iš keturių vaikų vienas gali būti homozigotas (su pilnai pasireiškiančia CF liga), du — heterozigotai (pernešėjai) ir vienas — ligos nepalietas. Kiekvienas heterozigotas turi galimybę pernešti ligos geną pusei savo vaikų.

Patogenezė ir patloginė fiziologija.

Kasos egzokrininėms liaukoms užsikimšus beverte gleivine mase bei surambėjus jungiamuoju audiniu, enzymų (pav. tripsino, lipazės, amilazės) tiekimas virškinimui yra sustojęs. Ypač riebalų ir dalinai baltymų skaldymo procesas sukrinka. Išmatos pasidaro turtingos riebalinėmis medžiagomis ir pasireiškia ne tik dideliu kiekiu, bet ir savo dvokimu. Kitoms organizmo funkcijoms dar nesugedus, ligonis yra pajėgus trūkumą kompensuoti padidėjusiu apetitu.

Dėl tos pat enzymų stokos, riebaluose tirpsta vitaminai irgi nepatenka į organizmą ir gausi atitinkami simptomai.

Kvėpavimo takų padidėjusi, sutirštėjusi bei pakitusi savo biochemine sudėtimi gleivių sekrecija užkemša mažuosius bronchus. Kosėjimas nepajėgia tos masės pašalinti. Visa tai sudaro idealią dirvą infekcijai (dažniausiai staphylococcus aureus) su visa eile jos pasekmių: chroniškumu, emfizema, bronchiektaze, atelektaze, abscesu, kvėpavimo funkcijos sukrikimu ir t.t. Sunkiuose atvejuose šios komplikacijos veda prie cor pulmonale.

Prakaito liaukos, nors ir neišskirdamos daugiau prakaito, bet jame esančios druskos, ypač

Na ir Cl ir dalinai K, yra keleriopai padidėjusios (normaliai žmogus išskiria apie 20 mEq(L) Na ir Cl). Tokiose aplinkybėse, kur pacientas labiau prakaituoja (vidinė ar išorinė temperatūra), išskiriamų druskų bendras kiekis dar labiau pakyla. Jeigu nepakankamai kompensuojama maiste, gaunasi organizme hyponatremia, hypochloremia su visomis pasėkomis.

Iš kitų patologinių ženklų pažymėtini: meconium ileus (5-10% iš visų gimusių su CF liga), sinusitai ir nosies polypai, kepenų cirozė (dažniausiai nepasireiškianti kliniškai, bet randama post mortem, kartais vis dėlto išsivysto į portalinės venos padidėjusį spaudimą — "hypertension"). Gana dažnai būna rectalinis prolapsas, brūkliniai ("clubbing") pirštai, osteoartropatia (retai), pneumotosis cystoidis intestinalis (retai) ir t.t.

SIMPTOMAI

CF simptomai pasireiškia įvairaus sunkumo laipsniais. Ji gali būti surasta naujagimio periode (meconium ileus) arba ankstyvojo vaikystėje, kuri greitai, jei negydoma, baigiasi mirtimi. Ji gali būti visai nepastebėta pas suaugusius pernešėjų formoje. Kaip taisyklė, juo CF prasideda anksčiau, juo ji sunkesnė.

CF pirmieji simptomai dažniausiai prasideda nežymiai jau pirmaisiais mėnesiais: nevirškinimu, dvokiančiomis išmatomis, nepakankamu svoriu, bet geru apetitu, dažnu ar chronišku persišaldymu su sausu kosuliu, fiziniu neaktyvumu, šilimos netolerancija.

Išskyrus prakaito liaukų pakilusio druskų kiekio (Na ir Cl virš 60 mEq(L)), kiti laboratoriniai daviniai gali būti šioje stadijoje necharakteringi.

CF pilnoje savo formoje galima būtų suvokti charakterizuoti šitaip: chroniškai liguista išvaizda, nervuotumas, silpnumas, svorio numetimas, chroniškas, produktyvus kosulys (dažnai su vėmimu), paviršutinis ir dažnas kvėpavimas su garsiais karkalais ir švilpimais plaučiuose, cianozė, emfizemos ženklai (kartais atelektazė, pneumotoraksas, kraujavimas ar plaučių skaudulys), cor pulmonale ženklai (tachycardia, edema, padidėjusios kepenys, (eventualiai blužnis, venų išsiplėtimas), sutrikęs virškinimas, išsipūtęs pilvas, rectalinis prolapsas, raumenų traukuliai, anemija, hyponatremia, hypochloremia, šokas, hypoproteinemia.

Šeimos istorija yra labai svarbu, nes dažnai keli jos nariai turi vienokius ar kitokius ligos simptomus ar kūdikių mirtis.

Diagnostinės priemonės:

1. Prakaito druskų analizė (Na ir Cl virš 60 mEq(L)). Pakanka ištirti vien Na kiekį. Anksčiau vartotas celefano maišas praktiškumui sužadinti yra surištas su pavojais gyvybei ir nepatogumu. Dabar plačiausiai naudojamas Pilokarpino jontoforezės būdas praktiškumui sukelti lokalinėje kūno dalyje (98% tikslumu). Paskutiniu laiku tiriami būdai panaudoti Na elektrodus tam pačiam tikslui.
2. Pirštų nuospaudos Schwachman'o agaro plokštelėje yra labai patogus būdas preliminariniam tyrimui, bet palyginti labai netikslus, reikalingas pakartoti ar patvirtinti kitais metodais.
3. Anksčiau plačiai naudotos enzimų (ypač tripsino) analizė dvylikapirštės žarnos sultyse yra jau beveik atgyvenęs metodas (nepatogus ir tik 80% tikslus).
4. Riebalų kiekio išmatose analizė yra netikslai, lygiai kaip vitamino A ar kitų medžiagų absorbcijos tyrimai.
5. Plaučių rentgeno nuotraukos yra ne tik kaip viena iš svarbių diagnostinių metodų, bet ir kaip priemonė sekti ligos eigai.

Gydymas

Nežinant nei ligos etiologijos, nei pagrindinių biocheminių pasikeitimų, CF specifinis gydymas yra neįmanomas. Ligą galima stabilizuoti, bet neišgydyti. Tam tikslui siekiami:

1) Palaužti plaučių infekciją ir progresyvių anatominių pasikeitimų žiedą (sumažinant gleivinės išpurpimą, bronchinį spasmą, suskystinant tąsą sekreciją, kontroliuojant infekciją).

2) Palaikyti organizme medžiagų apykaitos lygsvarą pakankamu maistu, druskomis ir vitaminais.

3) Sukurti socialinę ir psichologinę atmosferą gydymo procesui ir produktyviai veiklai.

Tam tikslui atsiekti paminėtinis sekančios priemonės:

ad 1) 10% Propylen glycol, 20% N-acetyl cysteine, ar Isuprel inhalacija, garų palapinės, SSKI, fizinis sekrecijos pašalinimas ("postural drainage"). Antibiotikai tiksliausiai naudojami

pagal infekcijos virulentiškumą ir jautrumą. Chloramphenicol kartais naudojamas mėnesiai ir net metais be jokių kraujo patologinių sukrkimų.

Nevienodas yra nusistatymas dėl profilaktinio antibiotikų naudojimo. Dažnai priseina antibiotikus keisti, nes infekcija pasidaro arba stipri jiems arba ji pasikeičia (jatroginė infekcija — *Pseudomonas aeruginosa*, *Proteus vulgaris*, *E.coli* ir t.t.). Antibiotikai naudojami net ir nežymiems infekcijos ženkliams pasirodžius.

Kaip anksčiau minėta, mirties priežastimi yra kvėpavimo takų pasikartojanti infekcija ir jos padaryti nebeišdildomi pėdsakai plaučių audiniuose. Svarbu yra kvėpavimo mankšta, patartina vengti karščių, naudoti vėsintuvus.

Ad 2) Dažnai naudojamas sumąžintas riebalinio maisto kiekis, (esmėje tas neturi didesnės reikšmės ligos eigai.). Svarbu gauti pakankamai baltymų, cukraus ir vitaminų. Reguliarus kasos enzimų (*Viokase*, *Cotazyme*) naudojimas su maistu, paskatina medžiagų skaldymą ir jo sunaudojimą. Druskų tiekimas (*NaCl*) turi būti laisvas, bet žymiai padidintas (2-4 gm dienai) kai prakaitavimas padidėjęs. Kūdikams galima naudoti jau dalinai suskaldytus baltymus (*Nutramigen*, *Casein hydrolysate*).

Meconium ileus retai pasišalina pats. Chirurginė intervencija dažnai yra reikalinga, kad išvengus žarnų gangrenos, perforacijos, peritonito.

Ad 3) Nors specialisto rankose CF duoda patenkinamus rezultatus, tačiau atskiruose atve-

juose jos prognozė yra neišpranašaujama. Liga savo chroniškumu yra varginanti ne tik pacientą, bet didelės kantrybės pareikalauja iš tėvų, artimųjų ir gydytojo. Sėkmingiems vaisiams pasiekti reikalinga atitinkama ir jauki atmosfera, kurioje kiekvienas atliktų savo pareigą su meile ir ryžtu. Savaimė suprantama CF liga yra didelė socialinė problema, pareikalaujanti didelių išlaidų. Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra fondų ne tik tyrimui, bet ir kovai vesti su šia liga. (National Cystic Fibrosis Research Foundation, 521 Fifth Ave., New York 17, N.Y.). Apie 30 gydymo ir tyrimo centrų yra išsklaidyta šiame krašte. Vienas iš tokių centrų yra Chicagoje, Children's Memorial Hospital (Skyriaus vedėjas yra dr. William Rowley, kuriam autorius dėkingas už pagalbą patarimais ir literatūrą ruošiant šį darbą "Lietuvių Gydytojų Biuleteniui").

Išvados: Kasos cistinė fibrozė yra viena dažniausių kūdikių ir vaikų chroniška liga, jei negydoma, baigiasi mirtimi. Dėl įvairumo savo pasireiškimo formose ji dažnai būna neatpažinta arba per vėlai. Kūdikio — vaiko virškinimo takų sutrikimai dažnai gydymi kaip alergijos, tuberkulozė, ne specifinė infekcija ir t.t.

CF liga pasireiškia daug dažniau, negu mes apie ją galvojame. Jos prognozė yra daug geresnė, negu mes esame apie ją įsitikinę. Kiekvienas gydytojas, ypač tas, kuris turi reikalų su vaikų ligomis, privalo ligą įtarti galimai anksčiau ir neuždelsti jos sistemingo gydymo. Cistinės fibrozės negalime išgydyti, bet ją galima stabilizuoti tokioje padėtyje, kurioje ją pirmą kartą diagnozuojame.

Literatūra:

1. D. H. Andersen: "Cystic fibrosis of the pancreas" — *J. Chronic Diseases* 7:58, 1958
2. P. A. di Sant'Agnesse ir k.: "A distinctive type of biliary cirrhosis of the liver asso. with cystic fibrosis of the pancreas" — *Pediatrics*, 18:387
3. R. B. Goldbloom & P. Sekelj: "Cystic fibrosis of the pancreas" *New Engl. J. Med.*, 269:1349, 1963
4. H. Grossman ir k.: "Hypertrophic osteoarthropathy in cystic fibrosis" — *AMA J. Dis. Child* 107:1, 1964
5. D. Y. Hsia & M. O'Flynn: "Diet in relation to hereditary metabolic disorders" — *Ped. Clin.N.M.*, 9:945, 1962
6. L. L. Kulczynski, H. Mueller & H. Schwachman: "Respiratory allergy in patients with cystic fibrosis" — *J. AMA*, 175:358, 1961
7. B. H. Landing: "Comments on pathologic aspects of fibrocystic disease" — *Annals of the New York Academy of Science*, 93:518, 1962
8. E. B. Neuhauser: "Complications of cystic fibrosis" — *Quarterly Medical Bulletin of the Children Hospital Denver, Colorado*, 4:33, 1961
9. J. A. Prior: "Diffuse exocrinopathy (cystic fibrosis)" — *Ohio State Medical J.*, 57:1121, 1961
10. L. S. Rubin ir k.: "Pupillary reactivity as measure of autonomic balance in cystic fibrosis" *J. Ped.* 63:1120, 1963
11. J. Sacamano: "Another look at cystic fibrosis" — *Missouri Medicine*, 59:501, 1962
12. H. Schwachman, L. L. Kulczynski: "Long term study of 105 patients with cystic fibrosis" — *AMA J. Dis. Child*, 96:6, 1958
13. H. Schwachman: "Therapy of cystic fibrosis of pancreas" — *Pediatrics*, 25:155 1960
14. H. Smoller & D. Y. Hsia: "Studies on the genetic mechanism of cystic fibrosis of the pancreas" — *AMA J. of Dis. Child*, 93:277, 1959
15. T. E. Van Metre ir k.: "Evidence of allergy in patients with cystic fibrosis of the pancreas" — *J. Allergy*, 31:141, 1960
16. H. White: "Fibrocystic disease of the pancreas: roentgen manifestations" — *Radiology*, 71:816, 1958
17. H. White & W. F. Rowley: "Cystic fibrosis of the pancreas: clinical and roentgenographic manifestation" — *The Radiologic Clinics of North America*, December 1963, p.539
18. "Guide to diagnosis and management of Cystic Fibrosis" New York, 1963
19. Cystic fibrosis club abstracts — fourth annual meeting 1963, Atlantic City
20. D. S. Fleisher ir k.: "Hypoproteinemia and edema in infants with cystic fibrosis of the pancreas" *J. Ped.* 64:341, 1964

AKIŲ SUŽEIDIMAI

DR. A. DOMANSKIENĖ

Nors akys yra anatomiciai apsaugotos antakiais, vokais ir orbitos kaulais, akių sužeidimų pasitaiko neretai. Apskaičiuojama, kad pusė visų vienos akies ir 1/5 abiejų akių apakimų yra sužeidimų pasėka. 80-90% šių nelaimingų atsitikimų aukos yra vyrai. Tas skaičius, palyginamai, yra didelis, nes akis sudaro tik 1/375-tąją dalį mūsų išorės.

Paminėsiu tik svarbiausius akių sužeidimus ir pagrindinį jų sužeidimų gydymą.

Nudegimai gali įvykti nuo šilimos, chemikalų ir elektros energijos. Tuoj po nudegimo dažnai sunku nustatyti žaizdos gilumą bei numatyti, kiek akis nukentėjus. Prognozė priklauso nuo medžiagos, kuri sukėlė nudegimą, nuo jos fizinių savybių, koncentracijos ir kontakto su akimi ilgumo.

Šiliminiai nudegimai: liepsna nudegina tik blakstienas ir antakius; karštas vanduo, smala, švinas ar pelenai gali nudeginti ir pačią akį. Šis nudegimas paprastai paliečia raginę ir junginę. Nudegęs audinys atrodo pilkai baltas. Giliame nudegime raginė yra visai balta, sausa ir nejautri. Tokių nudegimų prognozė yra labai bloga. Akis gali perforuoti nuo audinių nekrozo. Lengvesniais atvejais akis užgyja, palikdama suaugimus tarp raginės, junginės ir vokų (Symblepharon), ar rainelės (Anterior synechia). Terapija: pirmiausia reikia gerai junginės maišelį išplauti. Esant dideliame skausmui, galima įlašinti anestetinių lašų. Atropinas sumažina ciliarinį spazmą, antibiotiniai tepalai padeda išvengti infekcijos ir akies su vokais suaugimo.

Cheminiai nudegimai gali įvykti nuo rūgščių, šarmo ar nuo organinių medžiagų. Rūgščių nudegimai paprastai būna daugiau paviršutiniškesni bei jų prognozė yra geresnė, kadangi akių baltymai rūgštis neutralizuoja. Tuo tarpu šarmas skverbiasi gilyn, ypač tada, kada jis yra labiau koncentruotas ir ilgiau būna kontakte su akimi. Šarmas dar pavojingas tuo, kad jis ištirpina akių baltymus. Terapija: nedelsiant, labai atydziai išplauti akį su vandeniu ar NSS (normal saline solution). Rūgščių ar šarmo paprastai negalima neutralizuoti. Steroidiniai tepalai sumažina audinių reakciją

pabrinkimą ir naujų kraujo gyslų išaugimą. Norint išvengti išorinių suaugimų, audiniams pradėjus gyti, patartina bent vieną kartą dienoje lengvai masažuoti voko vidų su stikline lazdele.

Atominės energijos nudegimai nuo beta ir minkštų gama spindulių yra paviršutiniai, tačiau gilūs nuo neutronų ir gama spindulių. Nuo eklipsės nukenčia lešiukas ir tinklainė, ypač jos centrinė dalis — macula. Infraraudoni spinduliai koncentruojasi lešiuke ir sukelia kataraktą. Tokie infraraudonų spindulių nudegimai pasitaiko stiklo pūtėjams, kurie eilę metų dirba dideliame karšty. Ultravioletiniai spinduliai gali nudeginti raginę, sukeldami keratitą, kuris esti labai skausmingas. Šiuo atveju antibiotikų ir steroidų tepalai sumažina skausmą ir audinių reakciją.

Mechaniniai sužeidimai gali būti tiesioginiai ir netiesioginiai. Tiesioginiai — kai sužeidžiama ta vieta, į kurią pataikė smūgis (dažniausiai aštraus daikto); netiesioginiai (Contusio) — kai pažeidžiama ne smūgio vietoje. Kontuzijos įvyksta nuo sužeidimo su buku daiktu, kuris į audinius neįlenda. Kartais nuo tokio sužeidimo gali plyšti (ruptura) akies obuolys. Po smarkaus smūgio, bematant prasideda vidujinis kraujavimas, išsivysto kataraktas, liuksuojasi lešiukas, plyšta rainelė (traumatinis mydriasis), atšoksta (ablatio) gyslainė ar tinklainė. Nuo ne taip stipraus smūgio prasideda kraujavimas priekinėje akies dalyje (Hypemia), rainelės krašte ar šakny atsiranda plyšiai (Irido dialysis). Jei rainelė dreba, tai ženklas, kad lešiukas išėjo iš vietos. Užpakalinėje akies dalyje gali išsivystyti kraujavimas ar tinklainės pabrinkimas, gyslainės plyšiai ir makulos pasikeitimai. Po kontuzijos sunku pasakyti, kokia bus prognozė. Dažnai tik po keletos mėnesių kraujas iš stiklakūnio ar raginės endotelio absorbuojasi. Kataraktai ar retinos atšokimai gali išsivystyti tik kuriam laikui praėjus. Pirma pagalba labai svarbi. Norint išvengti tolimesnio kraujavimo, ligonis turi laikytis visiškai ramiai, truputį pakelta galva. Patartina abi akis bent 2 ar 3 dienom uždengti. Jei kraujavimas jau prasidėjo priekinėje akies dalyje, geriausia nevertoti nei miotikų, nei mi-

driatikų. Jei akis trūkus, audiniai turi būti labai atydžiai susiūti.

Tiesioginiai sužeidimai įvyksta tada, kai smogiamasis daiktas įlenda į audinius iki tam tikro gilumo. Šios grupės dažniau pasitaikantieji sužeidimai būna nuo nago įbrėžimo ar krislo akyje. Jei tik raginės epitelis yra sužeistas, žaizda užgyja be rando, o jei yra paliesta stroma, užgijus pasilieka randas. Paviršutiniai raginės sužeidimai yra labai skausmingi. Terapija: krislas išimamas su specialiu instrumentu. Patepta antibiotiniu tepalu, akis užtvartoma 24-48 valandom. Kartais po sužeidimo su nagu, naujai išaugęs epitelis neprigyja kaip reikiant prie likusios raginės, ir po kiek laiko atšoksta, sukeldamas skausmą. Labai charakteringa yra tai, kad šis skausmas prasideda anksti rytą, tęsiasi tik valandą, ar šiek tiek ilgiau, ir dažnai pasikartoja. Todėl po raginės sužeidimo su nagu, popieriumi, šaka ar kt. partartina, prieš užvarstant akį, pašalinti palaidą epitelį. Krislas akies viduje veikia mechaniškai ir chemiškai. Cheminio uždegimo smarkumas priklauso nuo svetimkūnio cheminės sudėties. Akis palyginamai gerai toleruoja stiklą ir šviną. Geležis, varis, medis sukelia smarkesnę akies uždegimą.

Svarbiausia yra tiksliai nustatyti, kur krislas randasi. Akies perforaciją galima pažinti iš to, kad nėra priešakinės kameros, arba ji pasidaro labai sekli (rainelė kontakte su ragine), akis minkšta, paraudusi, akies žaizdos kraštai

pabrinkę ir kartais prasiskleidę. Pro žaizdą dažnai prasiveržia rainelė, stiklakūnis ar net lešiukas. Kada perforacijos diagnozė aiški, geriausiai kuo mažiausiai liesti ar tyrinėti sužeidimą, ypatingai reikia vengti spaudimo. Sunkiausia akies sužeidimo komplikacija yra akies obuolio infekcija (Endophthalmitis) ir simpatinė oftalmija. Jei po sužeidimo kyla ūmus pūlingas akių uždegimas, simpatinės oftalmijos nereikia bijoti. Steroidai šiek tiek sumažina simpatinės oftalmijos pavojų.

Akiduobės sužeidimai: Akiduobės minkštųjų sužeidimai galimi tik iš priekio; akiduobės kaulų lūžimai įvyksta smarkaus smūgio ar šūvio į smilkinį rezultate. Smarkus kraujavimas išstumia akį (Exophthalmos), ar net išverčia iš akiduobės (Luxatio bulbi) — akis tada pakimba ant optinio nervo (Avulsio bulbi). Psichiniai ligoniai kartais patys sau išplėšia akį. Kada akies raumenys sužeisti, ar akiduobės kaulai sulūžę, ligonis mato dvigubai. Jei optinis nervas sužeistas — ligonis tučtuojau apanka.

Tad matome, kad kartais menkas, ar kitų akimis žiūrint nesmarkus sužeidimas, gali priversti prie matomumo sumažėjimo ar net visiško apakimo. Mūsų pareiga yra padėti išvengti tokių nelaimingų atsitikimų, — darbininkai, kurie dirba pavojingose vietose, turi nešioti apsaugojančius akinius, fabrikai neturėtų gaminti aštrių žaislų, nes jie dažniausiai yra vaikų akių nelaimių priežastis.

*Lietuvių
Gydytojų
Redakcinė
Kolegija.*

Iš k. į d.:

*I. Makštutienė,
Dr. V. Tauras,
Dr. V. Kaupas,
Dr. M. Budrienė,
Dr. S. Budrys ir
Dr. A. Garūnas.*

SEPTYNIOLIKTOJI PASAULINĖ SVEIKATOS KONFERENCIJA

Neseniai Genevoje pasibaigusi Septynioliktoji Pasaulinė Sveikatos Konferencija, vykusi WHO rūmuose, buvo įdomi ir vaisinga. Ji vyko senose Tautų Sąjungos patalpose, rūmuose, kurie yra matę ir Vilniaus ir Klaipėdos reikalų svarstymą, kuriuose pasaulio istorija yra nurašyta gerų intencijų raštu, bet labai tragiškoje formoje prieš antrąją pasaulinį karą.

Konferencijos pagrindiniu nuosprendžiu tenka laikyti nutarimą steigti Pasaulinį Medicinos Mokslų Tyrimo Institutą. To instituto tikslas bus ne tik praktiškai vesti mokslinius tyrimus vėžio, infekcinių ligų, protinių nenormalumų ir farmacijos problemų srityje, bet taip pat koordinuoti mokslinių tyrimų darbą visame pasaulyje, tarptautinėje plotmėje. Viena iš svarbiausių problemų mokslinių tyrimų srityje šiandieną yra terminologijos nevienodumas. Dažnai mokslininkai, dirbą tą patį darbą atskiruose kraštuose, tarp savęs nesusikalba vien dėl to, kad vieni kitų terminų nesupranta. Tai tik vienas menkas pavyzdys kodėl tarptautinė koordinacija yra reikalinga.

Antras labai svarbus klausimas yra duplikacijos išvengimas. Jei pasaulio mokslininkai galėtų laisvai žiniomis ir atradimais dalintis, būtų milijonai sutaupyti be reikalo nebeatkarotant, kas jau kitame krašte yra ištirta ir žinoma.

Vedimas tarptautinės ligų statistikos ir pritaikymas epidemijologinių priemonių iš karto visame pasaulyje yra kita priežastis rodanti viena centro, vieno instituto sveikatos reikalams visam pasauliui tvarkyti, reikalą.

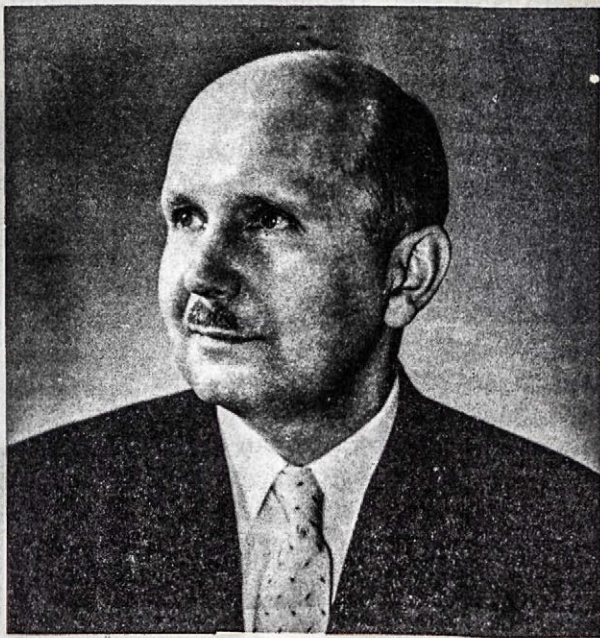
Tuo tarpu tokio centro steigimas yra tik planavimo stadijoje. Jis numatomas Genevoje. Jo įrengimo kaina bus netoli \$300,000,000.—; ta suma turėtų būti proporcingai pagal išgales išskirstyta tarp visų valstybių, dalyvaujančių pasaulio sveikatos draugijoje. Jungtinės Amerikos valstybės žiūri į tą reikalą palankiai ir ketina savo dalį išlaidų padengti.

Centro steigimas dabar yra Dr. Gandau, generalinio WHO direktoriaus vadovybėje. Cen-

tras numato turėti apie 1237 tarnautojus-mokslininkus, kurie aišku, irgi būtų suverbuoti iš visų valstybių proporcingai.

Septynioliktoje Konferencijoje buvo keletas įdomių pranešimų iš atskirų valstybių sveikatos tarnybų. Bendroji pranešimų tema buvo sunkiųjų, ypač infekcinių ligų eradikacija. Maliarija yra skaitoma vis dar pasaulio didžiausias priešas, kuris ir mortaliteto, ir morbiditeto, ir ekonominiais atžvilgiais pasauliui daugiausiai kainuoja. Antroje vietoje eina tuberkuliozė, toliau tropinės ligos, toliau gi raudoni, miego liga, ypač jos forma Chaga's liga, ir taip toliau.

Įdomiai išsireiškė Filipinų atstovas, kalbėdamas apie savo krašto problemas. Jis pasakė: "Ką mums gelbės pažanga vėžio tyrimuose, jei pas mus daugiau žmonių miršta nuo parazitinių užkrėtimų; kas iš to jei mes tą darysime, ką Harvardo Universitete daro, jei mūsų problemos yra daug primityvesnės, bet mums daug svarbesnės."

Dr. Zenonas Danilevičius. AMA žurnalo vyresnysis redaktorius.

Dr. P. Gaye, Senegalijos viešosios sveikatos įstaigos direktorius, pranešė, kad jie siekia vienintelio tikslo, būtent — juodų, geltonų, ir baltų žmonių broliško ir taikingo progreso mokslo ir ypač sveikatos reikaluose; jų pačių krašte pažanga esanti milžiniška.

Dr. M. S. Haque iš Pakistano reportavo apie plačią malarijos eradikacijos programą jo krašte, kuri remiasi vektoriaus, moskitų, naikinimu visame Pakistane.

Lebano didžiausioji problema yra raupai, bet kas metai tos ligos susirgimų skaičius mažėja, įvedus privalomą skiepimą nuo raupų kas keturi metai kiekvienam Lebano gyventojui.

Argentinos atstovas Dr. V. V. Olguin pranešė, kad jo krašte dar tebėra daug raupų, raupsų, polymyelo ir zoonosinių (nuo gyvulių užkrečiamų) ligų; ypačiai daug tų ligų yra provincijos užkampiuose.

Brazilijos sveikatos ministeris p. W. Zadul prasitarė apie jo krašto skurdą ir dirbtinį vaisingumo reguliavimą. Jis buvo labai prieš tą

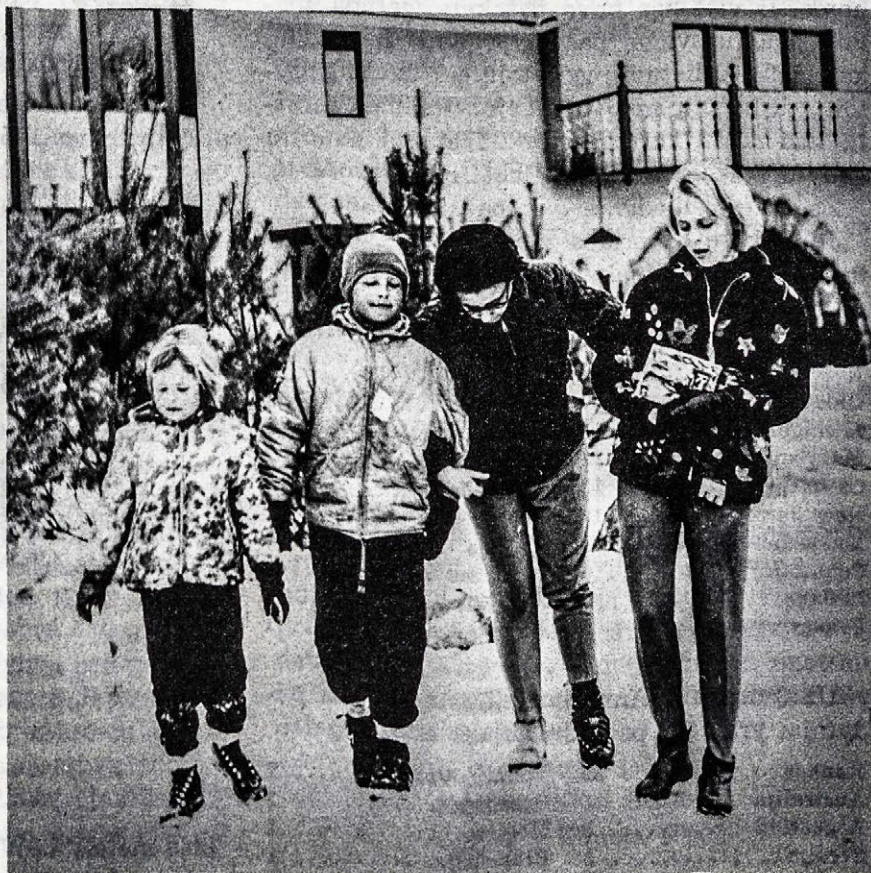
dirbtinį gimimų mažinimą, jo nuomone reikia gerinti gyvenimo sąlygos, paliekant tautos priauglį gamtos valiai.

Dr. K. Schindl, Austrijos Viešosios Sveikatos Viršininkas, pranešė, kad polio baigiamas išnaikinti Austrijoje, įvedus visuotiną skiepimą prieš tą ligą; tačiau kitame fronte — plaučių vėžio srityje, Austrija susirūpinusi, nes jie esą tikri, kad ryšys tarp rūkymo ir plaučių vėžio esą neginčytinas, bet rūkorių skaičius nemažėja; esą reikalinga stiprios anti-tabakinės auklėjamosios propagandos pravedimas.

Dar buvo daug kitų įdomių pranešimų, bet apie juos — kitu kartu.

Konferencijos gale svarstyta pačios WHO veikimo einamasis biudžetas. Nutarta kad pasaulio sveikatos reikalams bus reikalinga 1965 metais \$38,360,000.—, arba 11% daugiau negu skirta 1964-tiems metams. Taip pat buvo pareikštas pasitikėjimas WHO Generaliniam Direktoriui ir jo veiklai.

Dr. Z. D.

*Ponia V. Kaunienė
su būsimoju "atžalynu"
Gydytojų slidininkų
suvažiavime
Boyne Highlands,
Harbor Springs, Mich.*

LIETUVIAI MEDIKAI LAISVAME PASAULYJE

DR. A. GARŪNAS

Pereitais metais buvo įkurta Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga, siekiant apjungti visus lietuvius gydytojus ir dantų gydytojus, gyvenančius laisvame pasaulyje. Kyla klausimas, o kiek gi jų čia galėtų būti? Kadangi nėra centrinės įstaigos, kur būtų visi gydytojai registruojami, tai galima tik apytikriai spėlioti. Gydytojų Biuletėnis yra siuntinėjamas visiems lietuviams gydytojams ir dantų gydytojams, kurių adresai yra žinomi. Tad Gydytojų Biuletėnis atlieka centrinės įstaigos pareigas, registruodamas lietuvius gydytojus, o Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdyba palaiko tiesioginį ryšį su visais medicinos ir dantų gydytojais bei studentais medikais. Biuletėnio administracija savo kartotekoj turi įregistravusi 622 gydytojus: 517 medicinos, 81 dantų ir 24 studentus medikus, iš kurių 549 gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse, o 73 kitur.

Aišku, kad Biuletėnio kartoteka nėra tobula. Turime apie 50 pavardžių, kurių adresų nežinome. Iš viso kas buvo pasakyta, galima spėlioti, kad laisvame pasaulyje yra nemažiau, kaip 750-800 lietuvių gydytojų bei dantų gydytojų, dirbančių savo profesijoj. Reikia pabrėžti, kad mūsų kartotekoj ne Lietuvoj gimusių gydytojų skaičius sudaro labai mažą procentą.

Žemiau paduodame trumpą statistiką:

Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvena 446 medicinos gydytojai. Jie yra pasiskirstę įvairiose valstybėse:

Illinois	231	Washington	4
New York	53	Delaware	3
Ohio	52	Missouri	3
Michigan	20	Florida	2
Maryland	16	Wisconsin	2
California	13	Rhode Island	2
New Jersey	12	Maine	1
Massachusetts	11	Arizono	1
Connecticut	6	Arkansas	1
Indiana	5	New Mexico	1
Pennsylvania	5	Kansas	1
Minnesota	1		

Už Jungtinių Amerikos ribų medicinos gydytojai yra taip pasiskirstę:

Kanada	39	Vakarų Vokietija	2
Australija	15	Brazilija	1
Argentina	5	Morocco	1
Švedija	3	Prancūzija	1
Anglija	2	Venezuela	1

Dantų Gydytojai yra:

Illinois	29	Massachusetts	5
New York	14	Maryland	3
Kanada	7	Florida	1
Connecticut	7	Ohio	1
New Jersey	7	Michigan	1
Australija	6	Washington	1

Palyginimui pridedame statistiką iš dr. K. Gudaičio spaudai paruoštos studijos "Medicina ir sveikatos reikalai nepriklausomoje Lietuvoje".

Nepriklausomoje Lietuvoje buvo:

1922 metais 391 medicinos gydytojas, iš kurių buvo 193 (49,36%) lietuvių, 154 (39,39%) žydų, 18 (4,6%) lenkų, 12 (2,07%) vokiečių, 10 (2,5%) rusų, 1 (0,26%) gudų, 3 (0,75%) latvių.

1932 metais 531 medicinos gydytojas, iš kurių 269 (50,66%) lietuviai, 216 (40,68%) žydų, 17 (3,20%) lenkų, 10 (1,88%) vokiečių, 15 (2,82%) rusų, 2 (0,38%) ukrainiečių, 1 (0,19%) gruzinų, 1 (0,19%) gudų.

Šiame bendrame medicinos gydytojų skaičiuje buvo 107 (19,18%) moterys gydytojos.

Kaune buvo:

1932 metais 209 medicinos gydytojai, iš kurių 114 (54,5%) lietuviai, 81 (38,8%) žydai, 5 lenkai, 4 rusai, 3 vokiečiai, 1 gudas ir 1 gruzinas.

Nepriklausomoje Lietuvoje buvo:

1939 metais 1.446 medicinos gydytojai ir 686 dantų gydytojai.

Lietuvai grąžintoje Vilniaus srityje buvo:

1939 metais 440 medicinos gydytojai, kurių tarpe buvo 21 lietuvis, 250 lenkų, 18 rusų, 10 gudų, 135 žydai ir 6 kitų tautybių.

113 dantų gydytojų, iš kurių buvo 3 lietuviai, 38 lenkai, 3 rusai, 67 žydai ir 2 karaimai.

II pasauliniui karui grėsiant ir prasidėjus, dalis gydytojų pasišalino iš Lietuvos.

Lietuvoje įskaitant ir Vilniaus sritį buvo

1940 metais 1.370 medicinos gydytojų, iš kurių buvo 378 moterys gydytojos.

Dantų Gydytojų Skyrius

Veda DR. R. POVILAITIS

BURNOS VĖŽYS

Paskutiniu laiku publikos dėmesys yra vėl ypatingai atkreiptas į vėžį. Ginčai ar rūkymas gali sukelti vėžį plaučiuose, ar ne, atrodo yra išspręstas. Daviniai rodo, kad dažnas cigarečių rūkymas sukelia nenormalų celių augimą plaučiuose, ir paciento gyvybė atsiranda pavojuje.

Vėžys yra tuo įžulius, kad dažnai yra pervačiai pastebimas — pradžioje pacientas nejaučia skausmo ir neina ieškoti pagalbos — išsiplečia limfiniais ir kraujo takais, taip kad sunku viską švariai operacijos metu išvalyti, paliekant vėžio celių, kurios gali augti toliau. Taigi yra labai svarbu padaryti ankstyvą diagnozę ir nedelsiant imtis atitinkamų priemonių vėžiui pašalinti.

Vėžio gydymas ligi šiol yra sėkmingiausias operacijos būdu. Chemikalai, vaistai ir X-ray terapija nėra pasikliaujami vėžio pašalinimui, bet daugiau vartojami laikinam augimo sustabdymui ir post-operaciniam likusių celių naikinimui.

Burnos vėžys nesiskiria nuo kitų vėžio rūšių histologiniai, cheminiai, ar kokiu kitokiu būdu ir gali būti taip pat mirtingas, kaip ir vėžiai, prasidėję kitose kūno dalyse. Reikia pastebėti, kad burnos vėžys gali būti atrastas ir atpažintas daug anksčiau negu kitose kūno dalyse. Kiekvienas gydytojas, tikrindamas sveikatą gali atydziai pažiūrėti į burną atkreipdamas dėmesį į liežuvio šonus ir apačią, žandus ir gerklę, vietas, kuriose dažniausiai prasideda vėžys. Amerikoje kiekvienais metais atsiranda apie 40,000 naujų vėžių susirgimų, kurie prasideda burnoje — tai sudaro 9% visų vėžio susirgimų. Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į senesnio amžiaus vyrus, kurie daug rūko ir nešioja protezus. Tabako karcinogenai, protezų trynimasis, bloga burnos higiena ir alkoholio vartojimas tai klasiška kombinacija burnos vėžio pradžia. Naujai atsiradus neoplazma burnoj neturi reklamuojančios išvaizdos. Atydziai žiūrint galima pastebėti mažą pakilusią vietą, nedidesnią kaip špilkos galvutę, kurios viršūnė

yra balta ir turi varškės išvaizdą, o aplinkui yra paraudonavusi gleivinė, atseit audinių uždegimas. Daugiau pažengusios neoplazmos burnoj, kaip ir kitose kūno dalyse, turi kietą "smėlio maišo" užčiuopiamą pavidalą ir paviršius gali būti kraujuojantis. Tais atvejais dažniausiai yra padidėjusios ir kietos limfinės glandos, sujungtos su tos anatomicinės dalies vėžiu.

Radus burnoj įtartinais atrodančią vietą, pirmoj eilėj galima paimti "tepinėlį" ir, nusiuntus į atitinkamą laboratoriją, sužinoti paimtų celių normalumą ar nenormalumo laipsnį. Jeigu reportas grįžta "įtartinai" arba net "piktybinės", tada reikia įtartiną vietą išplauti, jeigu ji yra labai maža, o jeigu dar daugiau išsiplėtus tai padaryti biopsiją ir atiduoti histologiniam patikrinimui. Jeigu yra randama kad yra vėžys, tada reikia planuoti kaip geriausiai visą pažeistą ir aplinkinę sveiką audinių dalį pašalinti.

Chicago Dental Society paskutiniaisiais metais yra įvedusi sistemą visiems Čikagos dantisams tikrinti įtartinai žaizdas burnoje. Visi dantistai yra gavę "cytology kits" su kuriuo galima paimti įtartinai vietos atitrūkusias celines ir nusiųsti ištyrimui.

"Oral Cytology kits" galima gauti iš Chicago Board of Health, 54 W. Hubbard St., Chicago, o gyvenantiems Čikagos priemiesčiuose iš College of Dentistry, University of Illinois, 808 S. Wood St., Chicago, Illinois.

KRONIKA

Su sekančiu lietuvių Gydytojų Biuleteni pradėsim vesti Dantų Gydytojų Kroniką. Kad būtų lengviau medžiagą surinkti ir ji būtų įvairesnė, prašau visus biuletenį skaitančius dantistus iš visų kraštų atsiųsti man nuotraukų ir aprašymų apie save ir savo kolegas. Medžiagą siųsti adresu:

R. Povilaitis, D.D.S.
4410 W. 82nd Street
Chicago, Illinois 60652

ATŽALYNAS

L.S.M.O. IŠKYLA

Prieš keletą savaičių, Lietuvių Studentų Medikų ir Odontologų Draugija suruošė slidininkų iškylą į Wilmont Hills, Wisconsin. Labai anksti rytą, dar saulei nepasirodžius, nemažas skaičius studentų suvažiavo pas ponus Alekšus (Čikagoje). Susirinkusių tarpe matėsi LSMO Draugijos nariai, pakviesti "pre-medical" ir "pre-dental" studentai ir kiti svečiai. Čia pasistiprinę ponios Aleknienės skaniai paruoštais pusryčiais ir išgėrę karštos kavos, visi tapo linksmi ir žvalūs. Nedelsiant jaunimas su šypseną ir daina patraukė į Wisconsin kalnus.

Grupė studentų medikų su svečiais iškyloje. Iš k. į d.: V. Mockus, I. Bendoraitytė, A. Konce, D. Reklytė, J. Domanskis ir M. Janulaitis.

* III. Liet. Gyd. Draugija, š.m. kovo mėn. 4 d. pakvietė LSMO Draugijos atstovus į gydytojų pietus, įvykusius Palmer House viešbuty. Kadangi buvo dařbo diena, todėl į pietus tegalėjo atsilankyti tik 9 studentai: N. Juodakytė, P. Petrauskaitė, V. Mockus, D. Maciūnaitė, A. Alekna, G. Baliūnaitė, A. Tauras, V. Nemickas ir dr. A. Kėlertas.

LSMO Draugijos nariai buvo labai dėkingi gydytojams už pakvietimą į pietus.

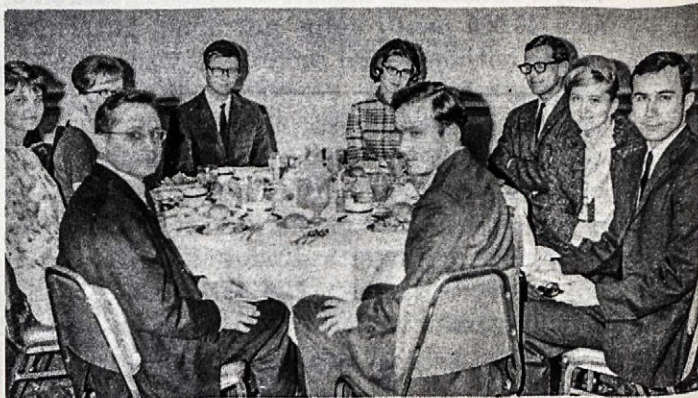
Kelionė automobiliais buvo sėkminga ir netrūkus studentai pasiekė senai svajotą vaizdą, Wilmonto sniegu apklotus kalnus. Diena pasitaikė tikrai pasakiška: šilta saulutė ant mėlyno dangaus tarpino ne tik sniegą, bet ir studentų širdis, kviesdama užsidėti slides ir leistis blizgančiais šlaitais.

Sniego buvo daug, tačiau saulės spinduliai pamažu jį tarpino. Minkštas sniegas kiek ap sunkino slidinėjimą bei valdymą slidžių, vienok jaunesni studentai entuziastiškai tęsė žiemos sportą ligi vėlybo vakaro. Tik tada buvo aučiamas nuovargis, nors visi nenorom apleilo slidžių subraižytus kalnus, kuriuose tiek aunatviško džiaugsmo turėta.

Parvykę Čikagon, visi susirinko ponų Monstavičių namuose, kad pasidalinti dienos išpūdziais ir pasilinksminti. Doktorė Monstavičienė pasveikino studentus, ir, džiaugdamasi kad visi grįžo sveiki, pakvietė visus prie puikiai paruoštų vaišių. Neužilgo suskambėjo muzikos garsai ir studentai, pamiršę nuovargį, pamiklino sustyrusius sąnarius, bešokdami valsa, tvistą ir "paukštį."

Nakties vėlybą valandą studentai nenorom pradėjo skirstytis į namus: ne vienas iš jų pareiškė norą suruošti dar tokią iškylą, kad ir šiais metais ant tirpstančio sniego.

Ten buvęs Kolega.

Moterų Kampelis

REDAKTORĖ — I. MAKŠTUTIENĖ

VASAROS BELAUKIANT

Lietuva — dainų šalis. Lietuvių tautą visais jos gyvenimo amžiais gaivino, lydėjo, auklėjo ir stiprino jos pačios gelmėse gimusi, jausmo ir minties subrandinta daina — visos tautos kūryba, turtas ir nuosavybė.

Baudžiatvėsių gėdėse ir caristinės priespaudos laikotarpyje lietuviška daina žadino ir saugojo tautinę sąmonę lietuviškame kaime. Miestuose, pritilus lietuviškai dainai, liko apnuodyta tautinė sąmonė. Vienožinskis, Strazdelis, vysk. Baranauskas, Maironis ir kt. savo dainomis stiprino lietuvių, ragino nepasiduoti okupantams ir galingais dainos žodžiais šaukė stoti kovon. Lietuviuvi 50 metų buvo uždraustas spausdintas savas žodis, bet lietuviška daina tebeskambėjo.

Nepriklausomoje Lietuvoje lietuviška daina skambėjo visame krašte. Išlikusi gyva lietuviškame kaime, ji atėjo į miestą ir iš miestiečių tarpo išstūmė nelietuviškas dainuškas. Lietuviška daina išdidžiai skambėjo pirmaisiais sovietų ir vokiečių okupacijos metais. Antrosios sovietų okupacijos metu nežinomi dainiai sukūrė partizanų dainas, kurios šiandien tebestiprina pavergtąją Lietuvos jaunimą.

Lietuviška daina atliko didelę misiją tremtyje. Be dainos tremties dienos būtų buvusios labai nykios. Emigracijoje dainos reikšmė nė kiek nėsumažėjo. Ji net svarbesnė, nes dainai ir vėl skirta budėti tautinio išlikimo sargyboje. Ugnis nekurstoma gėsta. Daina svetimoje aplinkoje nutils, jei nebus žadinamą, — jei nebus perduodama jaunajai kartai.

Lietuviškoms kolonijoms, ar bent nepertoliausiai nuo jų išikūrusių gydytojų šeimų prieaugliui, lituanistinė mokykla lengvai prieinama. Dirva tautiniam auklėjimui labai palanki. Sunkoka ir gal visai neįmanoma pasiekti šeštadieninę mokyklą gydytojų šeimoms, pasklidusioms po Amerikos platumas. Visa tautinio

auklėjimo atsakomybė savo visu sunkumu užgula ant tėvų pečių. Tikslai jie išmokys vaiką taisyklingos tarsenos, skaityto ir rašyto žodžio, supažindins vaiką su garbinga ir garsia Lietuvos praeitimi, įdiegs gilią meilę lietuviškai dainai ir giesmei. Dainos galybė, prasmė ir vertė yra gimtajame paprastame žodyje, melodijoje, išplaukusioj iš virpančios širdies, ragelio traliavimo, miško ošimo, lakštingalos suokimo. Dainoj vaikas savo širdelė pajus tėviškės žemės alsavimą, išgirs prosenelių balsą — supras šventą pareigą būti nareliu kovojančios lietuvių tautos.

Šia proga norėčiau atkreipti tėvų, ypač motinų, dėmesį į lietuviškų stovyklų reikšmę. Ar nepermažai vertiname stovyklas kaip tautinio auklėjimo priemones? Stovykla, lietuviška oazė svetimybių tyruose, tampa šeštadienine mokykla, tautiniu ansambliu, tautinių šokių ir sporto grupe, vaikų teatru, tampa Lietuva miniatūroje. Ar daugelis iš mūsų siunčiame vaikus lietuviškon stovyklon? — Ar nepasitenkime vienu kitu išmestu doleriu stovyklos išlaikymui, o patys su vaikais išvykstame atosotų į garsius kurortus?

Sudegusios sodybos, sunaikinti laukai, išblaškyti sūnūs ir dukros dar nėra įrodymas tautos mirties. Tautos gyvybė reiškiasi kitokiais pavidalais ir vardais. Tauta be siekių, dirbanti tik dėl pinigų, — nyksta. Jaunoji karta be uždavinių dvasiškai žus. Reikia gerai pagalvoti kaip, kokiomis priemonėmis jaunimui perduoti mūsų kartos nešamą atsakomybę, kad jis su noru ir sąmoningai tęstų tėvynės laisvinimo darbą. Mūsų kelias nepriklausomybėn yra ilgas ir sunkus. Keliaujame vieni, niekieno nelydimi. Tad neužgniaukime ir neužgesinkime tos per amžius lietuvių kovon lydėjusios ugnies — lietuviškos dainos, sudarykime sąlygas, kad jaunimas stovyklaudamas turėtų progos stiprėti ir augti lietuviškoj dvasioj.

REPORTAŽAS IŠ SAULĖTOS FLORIDOS

Lietuviai gydytojai Floridoje po paskaitų.

*Tarp paskaitų San Juan, Puerto Rico. Iš k. į d.:
Daktarai Stasys ir Milda Budriai ir Vida Tumasonienė*

*Po saulėtu San Juan dangumi. Daktarai Vacys ir
Vida Tumasoniai.*

Laimingu sutapimu, kovo pirmosiomis savaitėmis Floridoje įvyko net keli, Amerikos Gydytojų Suvažiavimai. Būtent — Mediclinics kursai, alergistų ir proktologų. Suskrido į tas konvencijas ir gražus būrelis lietuvių gydytojų.

Ft. Lauderdale Mediclinic paskaitose matėsi: Dr. J. Aglinskienė, Dr. A. Prunskienė, Dr. B. Kasakaitienė, Dr. P. Mažeika, Dr. B. Beinoris ir Dr. R. Vienužis.

Alergistų suvažiavime Americana Hotelyje dalyvavo Dr. M. Budrienė, Daktarai A. ir E. Miliai ir Dr. G. Byla. Proktologų — Dr. S. Budrys ir Dr. V. Tumasonis.

Paskaitos vyko rytais kas įgalino likusią dienos dalį pabendrauti savo šeimų ir draugų tarpe. Oras pasitaikė šiltas ir vėjuotas. Kadangi turėjome ir labai mažų vasarotojų — Pauliukas Vienužis, Irutė Mažeikaitė ir Saulė Tumasonytė, tai lietuvių grupelė visą laiką spietėsi apie baseiną, kuriame pliuškinosi mažieji savo mamųčių ganomi.

Kovo 7 d. dalis gydytojų išskrido į Puerto Rico, kur vyko alergistų postkonvencinės paskaitos. Labai gerai susiorganizavę alergistai savo programoje turėjo ir kitų sričių specialistus gydytojus, kurie referavo įdomesnius ir retesnius alerginius atsitikimus pasitaikiusius jų praktikoje.

Dr. Milda Budrienė pati pergyvenusi Miami Floridoje, žuvų "karo vyrų įkandimus" (Men of War), skaitė įdomią paskaitą, išsamiai pajairindama ją nuotraukomis, piešiniais ir pati kaip gyvas pavyzdys liudydama baisią alergišką reakciją, kurią sukelia šių žuvų nuodingos medžiagos esančios jų gleivėtame, siūlų pavidale, kūne.

Gaila, kad nedalyvavo šiose konvencijose lietuvių gydytojai iš kitų Amerikos vietovių. Ateityje būtų malonu, kad lietuvių gydytojai besirengią vykti į mediciniškas konvencijas savo planus praneštų "Biuleteniui," kas įgalintų informaciniu būdu susižinoti apie paskirų asmenų ir jų šeimų dalyvavimą.

VazVi

VazVi

KONVENCIJOS

Kažkaip norėtus' visų paklausti
Ir kaip jums sekės atostogauti?

Tačiau kiekvienas atsikalbėtų —

Tai ne linksmybės, bet dienos kietos.

Ir štai kaip buvo ir kas nutiko

Mūs daktarėliai Miamin skrido

Nes vis to mokslo dar neužtenka

Todėl mokyklon nuvykti verta.

O ta mokykla tikra gydykla

Paskaitos visos tiktai iš ryto

Po pietų, betgi, visi ant pliažo

Kepina šlaunį ir nosį dažo.

Mūsų poniutės pavėsin sėda

Valytė mezga ir taip užmiega

Pranas su Bronium krantu šlifuoja

Ir sau ant pirštų tyliai skaičiuoja:

—Šitos mergytės kojos neblogos

Bet kažkaip rankos lyg ir perstoros

Antai gražuolė juk mums pamojo

Ir kad jiems merkė — abu galvojo.

Į okeaną Milda įbrido

Užmiršo viską — jūra gaivino

Staiga kažinkas ją pabučiavo

Nuo to Mildutė net atsigavo.

O gi tie vyrai, tie "karo vyrai"

Buvo tai žuvys ne kokie dyvai

Vargšę Mildutę taip apkabino

Kad jai Jūratė pasivaidino.

O kas gi turi adrenalino

Ir kam čia vežtis antihistaminų

Kam gi į galvą ateit galėtų

Neštis į pliažą "bage" pridėtą?

Na, pasirodo, Vacys tą dieną

Vaistais prikrovęs turėjo sietą

Dūrė ir tepė, spaudė ir trynė

Mūsų Mildelę nuo bučkių gydė

O daktaryčios visos kaip viena

Paskaitas lanko kiekvieną dieną

Jos savo vyrus namie paliko

Bijom paklausti gal kas nutiko

Kodėl taip saulės ėmė bijoti

Ir mėnesienos ėjo ieškoti

Kam taisė plaukus ir dažė lūpas

Ar gi dėl mokslo tai verta buvo?

Chicagon grįžo visi išgiję

Ir pailsėję saulėj apsvilę

Linkim draugužiams į darbą kibti

Tuos malonumus greičiau užmiršti.

VazVi prie Karibų jūros.

Pas mus ir svetur.

* Kiekvienas žodinis ar raštiškas kartojimas yra įkyrus ir banalus. Tačiau tebūna man leista dar vieną kartą kreiptis į visas gydytojų žmonas su nuoširdžiu prašymu: talkos Biuletinio Moterų Kampeliui! Bendradarbių beveik neturime. Nežinau priežasties. Nesinori tikėti, kad tai būtų stoka laiko. Atrodo, kad jo turime pakankamai įvairiausiems reikalams. Mūsų skyrelis kaskart darosi blankesnis. Literatūrinių šedevrų niekas nelaukia. Tereikia trumpų informacijų iš mūsų kultūrinio gyvenimo, mažų diskusijų aktualiais klausimais. Nejaugi niekas, kas lietuviška ir kas turi išlikti lietuviška, nebeaktualu?

* Sol. Janina Šalnienė iš Grayslake, Ill. atliko programą Miami Beach, Fla., Balfo koncerte, Vasario 16 d. minėjime ir Lietuvių Dantų Gydytojų Sąjungos suruoštame koncerte Čikagoje. Lietuviškoji Miami Beach ir Čikagos visuomenė solistę sutiko labai šiltai, o spauda jos koncertus gražiai įvertino.

* Ill. Liet. Gyd. Dr-jos Pag. Moterų Vienetas įteikė tūkstantinę Lietuvių Fondui. Čekį dr. Razmai įteikė Vieneto pirm. O. Atkočiūnienė ir sekr. Ald. Mažeikienė. Dr. Razmai ir dr. Kaunui kviečiant, būrelis gydytojų tarėsi Lietuvių Fondo reikalais. Be gydytojų, pasitariman buvo pakviestos Vieneto pirm. O. Atkočiūnienė, D. Bobelienė, dr. A. Lipskienė, I. Makštutienė ir S. Pautienienė.

* Dail. M. Ambrozaitienė piešė aplanką J. Švaibaitės knygai.

Veikla

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

SAJUNGOS ŽINIOS

CENTRO VALDYBA

ALGS centro valdyba buvo susirinkusi posėdžiui š.m. kovo mėn. 25 d., kuriame dalyvavo: pirm. dr. V. Tauras, vice pirm. dr. M. Budrienė ir sekretorius išdininkas dr. G. Balukas. Svarbesnieji šio posėdžio nutarimai ir diskusijos:

1. Dr. Tauras išsiuntinėjo laiškus įvairių kraštų lietuviškiems laikraščiams su kreipimusi į laisvojo pasaulio lietuvių gydytojus ir dantų gydytojus dėl registracijos ir įsijungimo į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą.
2. Buvo diskutuojami ALGS gaunamų lėšų sunaudojimo reikalai ir prieita išvada, kad tas lėšas, bent dalinai, reikia naudoti, siekiant lietuviškos kultūros bei medicinos mokslų puoselėjimo ir rėmimo. Kad paskatintus jaunuosius gydytojus, rezidentus ir internus lietuviškai rašyti bei dalyvauti lietuvių gydytojų veikloje, manome, kad reiktų skirti 3 premijas už geriausius mediciniško pobūdžio straipsnius. Nutarta painformuoti visus ALGS centro valdybos narius ir pasidalinti nuomonėmis dėl šio projekto.
3. Buvo gautas laiškas iš prof. dr. V. Tumėnienės, kuriame profesorė rašo, kad dalį pajamų gautų iš autorės parašytos knygos, daktarė paaukotų Lietuvių Fondui. ALGS valdyba ragina Sąjungos narius įsigyti profesorės "Mano Atsiminimai" vertingą knygą. Adresas: Prof. V. Tumėnienė, 7042 South Maplewood Ave., Chicago 29, Illinois.
4. Nutarta Lietuvių Gydytojų Biuletenyje paskelbti Lietuvių Gydytojų Draugijų valdybų sąrašus:

Cleveland'o Liet. Gyd. Draugijos valdyba:

Pirm. dr. M. Vaitėnas.

Valdybos nariai:

dr. J. Balčiūnas   dr. A. Martus

dr. A. Baltrukėnas   dr. A. Matulionis

Illinois Liet. Gyd. Draugijos valdyba:

Pirm. dr. F. Kaunas

Pirm. kand. dr. J. Valodka

Vice pirm. dr. J. Paukštys

Sekr. dr. J. Jakševičienė

Ižd. dr. Z. Rudaitis

Kalifornijos Liet. Gyd. Draugijos valdyba:

Pirm. dr. M. Devenis

Vice pirm. dr. Z. Brinkis

Ižd. dr. Kregždė

Michigan Liet. Gyd. Draugijos valdyba:

Pirm. dr. V. Majauskas

Sekr. dr. Bruno Burgis

Ižd. dr. Juozas Šidagis

New York'o Liet. Gyd. Draugijos valdyba:

Pirm. dr. V. Avižonis

Vice pirm. dr. V. Tercijonas

Sekr. dr. B. Jankauskas

dr. S. Petrauskas

Ižd. Dr. Svilaitė-Giedraitienė.

Ontario Liet. Gyd. Draugija (Kanada)

Pirm. dr. J. Yčas

Pavad. dr. S. Pacevičius

Sekr. dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė

Dantų Gyd. Reikalams Atstovė:

M. E. Zubrienė

Sydney Liet. Gyd. Draugija (Australija)

Pirm. dr. I. Venslovas

Vice pirm. dr. L. Petrauskas

Ižd. sekr. dr. B. Jarembauskienė

Dr. Ged. Balukas

ALGS sekretorius

ILLINOIS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

• Susirinkimas 1964 m. sausio mėn. 28 d.

Susirinkime dalyvavo 20 gydytojų. Susirinkimą atidarė pirmininkas Dr. F. Kaunas, paprašydamas Dr. Šabanienę ir Dr. J. Valaitį praveisti mokslinę programą. Dr. A. Šabanienė išsamiai nagrinėjo ortopedinį-patologinį atsitikimą, o Dr. J. Valaitis parodė patologines nuotraukas. Dr. F. Kaunas pranešė dalyvavęs Studentų Medikų Draugijos šventėje, "Kultūros Namams Statyti Komisijos" posėdyje ir Vokiečių Medikų Draugijos susirinkime. Dr. B. Gaižiūnas dalyvavo Sol. Grigaitienės minėji-

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos ir Pagelbinio Vieneto pasitarimas Lietuvių Fondo vajeaus reikalais. Iš k. į d. J. Valaitis, D. Bobelienė, I. Makštutienė, L. Kriaučeliūnas, A. Razma, F. Kaunas, M. Budrienė, A. Čiuris, A. Lipskienė, A. Labokienė, S. Pautienienė, O. Atkočiūnienė ir B. Gaižiūnas.

Sol. Stasė Klimaitė - Pautienienė skaito ištrauką iš Donelaičio „Metų“.

Dr. F. Kaunas, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos Pirmininkas, ir O. Atkočiūnienė, Pagelbinio Vieneto Pirmininkė. Donelaičio minėjimas, 1964 m. vasario mėn. 19 d. Chicagoje.

Gydytojų grupė Chicagos Medical Society konvencijos metu Palmer House, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos suruoštų pietų metu.

mo komiteto posėdyje. Nutarta rengti koncertą, į kurį visi gydytojai prašomi nuvykti.

Dr. F. Kaunas pranešė, kad vasario mėn. 19 d. įvyks kultūrinis pobūvis, kurį organizuoja Dr. B. Gažiūnas ir Dr. E. Milienė. Kovo mėn. 4 d. Chicago Medical Society konvencijos metu Palmer House, Chicago Room įvyks pietūs, kurių metu Dr. B. Raulinaitienė skaitys paskaitą. Kviečiami dalyvauti gydytojai su svečiais.

Dr. Z. Rudaitis pranešė apie kasos stovį. Nutarta pasiųsti Balfio Šalpos Fondui — \$100.00, Prof. Biržiškos Globos Fondui — \$100.00. Dr. K. Baluko ir Dr. Ramono šeimomis rūpintis sudaryta komisija iš Dr. F. Kauno ir Dr. J. Valaičio.

Susirinkimas buvo baigtas vaišėmis, kurias paruošė PP. Vileišienė ir S. Pautienienė.

• Susirinkimas-kultūrinis pobūvis

Šis tradicinis kultūrinis pobūvis įvyko Vasario mėn. 19 d. Sharkos restorane. Draugijos pirmininkas Dr. F. Kaunas pasveikino susirinkusius ir pakvietė kalbėti rašytoją B. Babrauską.

Ugningu žodžiu B. Babrauskas nušvietė Donelaičio reikšmę mūsų literatūroje

P. S. Pautienienė jautriai padeklamavo ištraukas iš "Donelaičio Metų."

P. Atkočiūnienė Illinois Moterų Pagelbinio Vieneto pirmininkė ir p. A. Mažeikienė įteikė Dr. Razmai \$1000.00, kaip savo įnašą į Lietuvių Fondą. Dr. A. Razma, dėkodamas už įnašą, kreipėsi į visus gydytojus, prašydamas įstoti į Fondą nariais.

• SUSIRINKIMAS - PIETŪS

Chicagos Medical Society konvencijos metu Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija suorganizavo pietus Palmer House. Šie pietūs įvyko kovo mėn. 4 d. 12 val. Chicago Room. Pietuose dalyvavo virš 40 gydytojų, jų svečiai bei studentai medikai. Matėsi ir svečių: Dr. A. Kisielius iš Ohio valstijos, Dr. Stankus iš Wyoming, Ill. Malonų įspūdį padarė mūsų Atžalynas — studentai medikai, kurių buvo 8 ir kurie sudarė atskirą stalą.

Dr. F. Kaunas, Draugijos Pirmininkas, pasveikino visus susirinkusius ir pakvietė Dr. V. Raulinaitienę pranešimui "Gydytojas-Administratorius." Dr. V. Raulinaitienė yra didžiulės Downey VA ligoninės (2847 lovos, 1200 tarnautojų, iš kurių 43 gydytojai) direktorė. Doktorė

išsamiai išpasakojo Administratoriaus vargus, pabrėždama, kad ligoniams daug geriau, kai ligoninė yra administruojama gydytojo. Prašė jaunų kolegų ateityje tos srities neapleisti, nes, laikui bėgant, visos ligoninės bus administruojamos gydytojų.

Gražią ir pakilią nuotaiką sudrumstė žinia apie kolegos Dr. Juliaus Kaupo mirtį. Dalyviai pagerbė jo atminimą susikaupimu. Po pietų buvo svarstoma ateinančios tūkstantinės paskyrimas. Buvo keli pasiūlymai: Lietuvių Fondui, Krėvės raštų anglų kalba išleidimui, Vardžio knygos apie Lietuvą išleidimui, Lituanistikos mokyklai ir kt. Galutinas nutarimas bus padarytas metiniame susirinkime.

Tuo pačiu metu valdyba, Kultūros Fondo pirmininkas, direktoriai su svečiu adv. G. Gedvila tarėsi mokesčių reikalu. Nutarta neieškoti oficialaus mokesčių atleidimo ir veiklą tęsti be komplikuojančių inkorporacijos statuto, patiekiant šį klausimą galutinam nusprendimui metiniam susirinkimui.

KANADA

Ontario Lietuvių Gydytojų Draugija

Ontario Lietuvių Gydytojų Draugija veikia jau virš penkerių metų. Aktyvių narių yra 39: odontologijos 13 ir medicinos 26.

Pirmąją valdybą sudarė daktarai J. Sungaila, A. Užupienė, A. Pacevičius. Šiais metais valdyboje yra: pirmininkas J. Yčas, pavaduotojas S. Pacevičius dantų gydytojams Dr. E. Zubrienė ir sekretorė M. Arštikaitytė-Uleckienė. Paskutinis valdybos posėdis įvyko sausio mėn. 28 d. 1964. Nutarta kas metai padaryti priėmimą-susipažinimą su studijuojančiais medikais ir odontologais. Pirmas toks vakaras buvo suorganizuotas Dr. J. Yčo bute.

Draugija jau eilė metų išlaiko vieną mokinį Vasario mėn. 16 Gimnazijoje Vokietijoje. Šiais metais tam tikslui nusiųsta \$326.00. Be to \$75.00 perduota Toronto Lietuvių Pradžios Mokyklai ir nupirkta viena pėda žemės už \$25.00 Toronto lietuviams skautams. Draugijos nariai aktyviai dalyvauja lietuviškų organizacijų ir labdaros draugijų veikime.

Visuotinas susirinkimas su bendra vakariene nutarta sušaukti š.m. balandžio mėn. 11 d. Toronte. Susirinkimo programoje numatyta svarstyti Draugijos Statuto priėmimą ir įstojimą į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Draugiją.

DR. K. PEMPKUS

K! "GAJAI" 35 METAI

K! "Gaja" gimė laisvėje ir laisvei. Bet ja tesidžiaugė tik pačioj vaikystėj. Jau 20 metų kaip ji mina tremties grubų kelią. Ji priversta ir savo 35-tą gimtadienį švęsti toli nuo gimtės. Jos džiaugsmas ir parama, kad ji galės būti su savo kovos draugais: nenuilstančiais, mokačiais aukotis tam pačiam tikslui, sugebančiais užjausti ir įstengiančiais džiaugtis.

"Gaja" yra organiška lietuvių gydytojų šeimos dalis. Juo šeima įvairesnė savo atspalviais,

K! "Gaja" Centro Valdyba. Iš k. į d. pirmoj eilėj: Prof. J. Meškauskas — garbės narys, Dr. V. Tumašonienė — išdininkė, Dr. K. Pempkus — pirmininkas; antroje eilėje: Dr. B. Valadka — sekretorius, Dr. V. Šaulys — jaunimo reikalams ir Dr. K. Ambrozaitis — vice pirmininkas.

„Gajos“ korporantai 1928 metais.

savo asmenybėmis, charakteriais, juo ji vertingesnė, įdomesnė ir labiau skatinanti. "Gaja" savo gimumu ir nueitu keliu tą savitumą parodė. Gal nebūtų net tikslo apie tą "Gajos" nueitą kelią rašyti, nes ji daugumai žinoma. Bet gimtadienio proga tebūna leista iškelti nors keletą jos aspektų kovos prieteliams — lietuviams gydytojams.

"Gajos" gimimo idėja buvo ilgai išnešiotą ir puoselėta, gal būt "virš termino." Taigi, jos idėja yra daug senesnė negu "Gajos" amžius parodytas metrikuose ("jaunesnė" negu daugelis kitų korporacijų, organizacijų, sąjūdžių). Ji negimė pripuolamai, bet ji privalėjo pasirodyti specifiniams uždaviniams. Basanavičių Vasario 16-osios aktas įpareigojo visus kas tik gali, ravėti vergijos paliktus dirvonus ir juose sėti pozityvią lietuvišką sėklą. Nors Lietuva ir priklauso Vakarų Krikščioniškosios kultūros šeimai, tačiau ilgos vergijos ji buvo nuskurdinta nihilistinėmis, svetimomis idėjomis. Laisvės sėklai vešliai išbujojus, reikėjo, kad ir lietuvių tradicinis krikščioniškasis daigas išleistų savo želmenis. Taigi, "Gaja" ir buvo viena iš tų sėklų kuria buvo užsėtas svarbus ruožas Lietuvos dvasiniame gyvenime.

Studentų Medikų K! "Gaja" įregistruota Vytauto Didžiojo Universiteto senate 1928 m. kovo 21 d. Iš tuolaikinių organizatorių-kūrėjų paminėtini šie studentai: J. Račiūnas, K. Kunkulevičiūtė, P. Kazlauskas, S. Kudirka, A. Aleknavičius, A. Čerškus, J. Meškauskas, F. Zubinas, A. Gulbinas, P. Strimaitis, J. Jusionis ir k. Vardas parinktas nuo žodžio "gajus" (kiek tas vardas turi ryšio su graikų mitologine deive Gaja, kuri pagimdė dangų, jūrą, kalnus ir įvairius milžinus, pasilieka nežinoma). Korporacijos šūkį — "Gajus kūnas — budri dvasia" pasiūlė prof. St. Šalkauskis.

"Gaja" Įstatai (& 4) pagrindinį tikslą nusako šitaip: "išauklėti savo narius susipratusiais katalikais, karštais lietuviais patriotais ir gerais savo profesijos darbininkais."

Korporacijos vėliavos kūmais buvo pakviesti dr. D. Jasaitis ir dr. Čerkeliūnienė.

Stud. K! "Gaja" augo metai iš metų, išleis-

dama naujus gydytojus į gyvenimą. Ji pasidare viena iš pajėgiausių korporacijų ne tik ateitininkų sąjungoje, bet ir visoje akademinėje šeimoje.

1937 metais gydytojai gajininkai susibūrė į savo atskirą "Gają."

1940 metų tautos tragedija sukrėtė visą lietuvišką gyvenimą. Bet "Gaja" buvo per gerai organizuota ir per atspari, kad panikos būtų palaužta. Pereita į slaptą pogrindžio veiklą. Per pirmąją rusų ir vėliau vokiečių okupaciją ji ypač buvo tvirta savo dvasia. Kiekviename kurse buvo po keliasdešimt korporantų tiek Vytauto Didžiojo tiek Vilniaus universitetuose. Jų slapta ranka jautėsi visoj alma mater dvasioje. Vykstant atostogų kiekvienas iš jų turėjo specifines instrukcijas veiklai: organizuoti, platinti pogrindžio spaudą, surasti ginklų, informuoti, palaikyti moralinę lygsvarą ir t.t.

Negaliu užmiršti stud. med. Br. Stasiukaičio žodžius pasakytus 1940 metų rudenį pirmo kurso gajininkams (tuometinis fuksmajoris — stud. P. Kisieličius): "Kurie bijotės ar nepasitikite savo jėgomis — išeikite! Mes nesibijome mus apleidžiančių, bet bijome juos turėti savo tarpe. Likusieji turės būti gudrūs kaip žalčiai, malonūs kaip karveliai ir dirbti kaip vyrai! Sudeginkite aksomines kepuraites ir užsidėkite nematomus šalms prieš tautos priešus bei "jų pataikūnus."

Ruošiantis tautos sukilimui (1941 m.), daugelis gajininkų buvo ne tik organizatoriais bet ir vadais kovai prasidėjus.

Dalis korporantų buvo okupantų nužudyti, kiti ištremti, kiti pasitraukė į vakarus ar liko krašte.

Tremtyje stud. med. K! "Gaja" vėl pradėjo tęsti savo veiklą 1945 metų rudenį Tuebingene. 1949 m. vasario mėn. įvykęs K! "Gaja" suvažiavimas Garmische padėjo pagrindus — pasiruošimus tolimam tremties bėgimui: besąlyginę kovą už Lietuvos laisvę, dvasinių vertybių išlaikymą bei naujų kūrimą laisvės aušrai.

Daugumai gajininkų emigravus į JAV, pagrindinė veikla pradėjo išplaukti iš čia, apjungiant visus išsisklaidžiusius po pasaulį 160 korporantus gydytojus.

Jungiamiesiems ryšiams palaikyti pradėtas leisti korporacijos biuletėnis — "Gajos Aidas." Ypatingas dėmesys kreipiamas į kultūrinę veiklą, Lietuvos laisvinimo barus, socialinius klausimus, jaunimą (jos stovyklai "Dainava" gajininkų jau paaukota virš 12 tūkstančių dolerių) ir t.t. Medicinos etikos bei religijos klausimai svarstomi tradicinėje dvasioje.

Ir štai "Gaja" švenčia savo 35-tą gimtadienį š.m. gegužės 30-31 dienomis Chicagoje. Didžiam bankete (geg. 30 d. 7 val. Congress Pick viešbutyje), pamaldose bei iškilmingame posėdyje — akademijoje (geg. 31 d. Jaunimo Centre), kviečiami dalyvauti visi lietuviai gydytojai "Gajos" bei gajininkų draugai. Turėti draugų yra palaima, paskatinimas ir pateisinimas. Draugai ypač reikalingi ilgame tremties bėgime, kuris yra grubus, klastingas, varginantis, bukinantis išpareigojimus ir meilę.

Studentų
medikų
ateitininkų
K! "Gaja"
metinė
šventė
1939 metais,
Kaune.
Viduryje
korporacijos
vėliavos
kūmas
dr. Domas
Jasaitis

GYDYTOJŲ VISUOMENINIO DARBO PROŠVAISTĖS

Gydytojų ilgos darbo valandos absorbuoja visuomeninės veiklos bei normalaus poilsio laiką. Nevienam iš mūsų kartais sąžinė išmetinėja dėl negalėjimo tinkamai įvykdyti kai kurių visuomeninių įsipareigojimų. Vienok, atrodo, kad mums gerų norų tikrai nestinga.

Taip pavyzdžiui, kad ir šiais metais, paskelbus LIET. FONDO SUSTIPRINTO VAJAUS METUS, š.m. vasario mėn. 19 d., Illinois Liet. Gyd. Draugijos metinio kultūrinio pobūvio pabaigoj, dalis gydytojų ir keliolika jų žmonių rimtai diskutavo LIET. FONDO VAJAUS REIKALUS. Buvo pasakyta daug gražių minčių, nagrinėta daug planų, kuriuos realizavus būtų atlikta tikrai didingas darbas. Prieita išvadų, kad gydytojai, laiko stokos dėliai, neturi galimybės aktyviai pasireikšti visuomeninėje veikloje. Tačiau, jų gerus norus gali realizuoti Liet. Fondas, kurio pagrindinio kapitalo nuošimčiai metai po metų UGDYS LIETUVIŠKOS KULTŪROS REIKALUS BEI PUOSELĖS LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO PROBLEMAS.

Tenka tik džiaugtis, kad mūsų tarpe atsiranda kolegų, kurie nors ir sunkiai dirbdami savo profesijoje, vienok randa laiko dalyvauti ir visuomeninėj veikloj. Pavyzdžiu visiems galėtų būti dr. A. Razma, kurio nenuilstamo veikimo dėka L. Fondas sparčiai rieda pirmyn.

GYDYTOJŲ ĮNAŠAS LIETUVYBĖN

“Kudirka ir Basanavičius nebuvo nė Kochu nei Ehrlichu medicinoje, bet paliko mums lietuviams šviesius gydytojų — visuomenininkų pavyzdžius,” kalbėjo rašyt. Babrauskas Illinois Lietuvių Gydytojų D-jos metiniam kultūriniam pobūvy vasario 19. Jis jautriai apibūdino okup. Lietuvos rašytojo ir kūrėjo dabartinę padėtį, ir kvietė daktarus nuolat skatinti rašytojus savo medžiagine parama lietuviškajai knygai. Stasė Klimaitė-Pautienienė jausmingai patiekė kelias ištraukas iš Donelaičio “Metų.”

Gyd. žmonių pagelbinio vieneto pirm. O. Atkočiūnienė perdavė \$1,000 čekį Liet. Fondo Tarybos pirm. Dr. A. Razmai, kuris pristatė dar 2 tūkstantininkus — Dr. A. Čiurį ir Dr. L. Kriaučeliūną — ir vieną naują dušimtininką, Dr. A. Zotovą, ir jų ponias. Vėliau vyko LF vajeaus kom-to pasitarimas, kuriame dalyvavo

Arba žvelkim į Cicero apylinkę, kur dr. F. Kaunas ir dr. P. Kisielius pastaruoju metu buvo pagrindiniai organizatoriai tos apylinkės Liet. Fondo vajeaus komiteto, kurio darbų vaisiai jau yra pasigėrėtini. Negana to, minėti gydytojai rūpinosi ir tebesirūpina liet. gydytojų profesine veikla, lituanistinių mokyklų išlaidymu bei kitais kultūriniais darbais.

O kaip būtų gražu, kad ir kitų lietuviškų kolonijų gydytojai savo darbu bei autoritetu prisidėtų prie savo apylinkių L. Fondo vajeaus komitetų organizavimo bei kitų lietuviškos kultūros reikalų vykdymo.

OHIO LIET. GYD. D-jos nariai atrodo yra stiprūs visuomeninės bei kultūrinės veiklos rėmėjai.

Gal tik New Yorko ir Michigano Liet. Gyd. Draugijos šioj krypty reikėtų pajudėti, ar tai remiant L. Fondą, ar organizuojant L. Fondo vajeaus komitetus.

LIET. FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMAS įvyks š.m. gegužės mėn. 16—17 d. Kaip būtų gera, KAD DIDŽIUMA GYDYTOJŲ TAPTŲ LIET. FONDO NARIAIS, įnešant bent vieną kitą šimtinę, pasižadant savo įnašus didinti sulig savo turimais ištekliais. Įnašus siųsti: L.F. Valdybai, 7243 So. Albany, Chicago, Ill. 60629.

13 atstovų iš Gyd. D-jos, Moterų Pagelb. Vieneto, ir Vet. Gyd. D-jos.

Kultūrinę popietę atidarė parengimų vadovas Dr. Br. Gaižiūnas, o pravedė D-jos pirmkas Dr. F. Kaunas. Jiems talkininkavo Dr. Elena Milienė ir Ald. Mažeikienė.

* * *

Be anksčiau minėtųjų dar reikia suminėti aukojusius:

Lietuvių Fondui: Dr. Stasys ir dr. Milda Budriai 1000 dol., dr. Rimas ir dr. Giedrė Sidriai (jau antrą tūkstantį). Dainavos stovyklai: dr. Kazys ir Dalia Bobeliai 1000 dol. Balfui: dr. A. Maciūnas 100 dol., dr. J. Plikaitis 75 dol. Operai: dr. J. Makštutis 100 dol., dr. S. ir M. Budriai — 100 dol. Cicero Aukštesniajai mokyklai: dr. P. Kisielius 100 dol. Rezoliucijoms remti: dr. A. Razma 100 dol.

DR. F.V.K.

KRONIKA

ILLINOIS

Apie mus rašo:

* The Journal of the American Medical Association kovo mėn. 14 d. vedamajame 187:853 (1964) pamini dr. Z. Danilevičių sekančiai: "References and Reviews" skyriaus reorganizacijos procese, vadovaujant dr. Z. Danilevičiui, neseniai paskirtu vyresniu redaktorium, skyriaus pavadinimas, kuris anksčiau buvo žinomas kaip 'Foreign Mail' buvo pakeistas į 'International Comment'.

* Lake County laikraštis "The Frontier Enterprise" idėjo žinią pirmam puslapy: "Local man brought back from the dead." Tai atsitiko dr. Antano Čiurio ofise, Lake Zurich, Ill., kur, Kalėdų dieną atvežtas jau miręs 38 metų vyras "ypatingomis daktaro pastangomis ir greita orientacija panaudojant širdies stimuliaciją, miręs vyras atgaivintas ir dabar yra sugrįžęs į normalų gyvenimą."

* Dr. Zenonas Danilevičius, "The Journal of the American Medical Association" vyresnis redaktorius apibūdinamas kaip "kūrybingas medikas." Jis "randa laiko ir plačiau bendradarbiauti. Šiomis dienomis parašė ypatingai įdomų straipsnį apie įtampą, susidarantią iš moralinio puolimo, iš sąžinės graužimo, ir kaip tai ardo žmogaus sveikatą. Šis straipsnis bus išspausdintas anglų k. leidžiamame žurnale "The Marian."

* Dr. Janina Luininė buvo pagerbta Dixon valstybinėje ligoninėje, Dixon, Ill., kaip "Employee of the Month." Jai buvo įteiktas pažymėjimas ir spausdinta brošiūra su jos biografija ir darbais.

* "Gajos" korp. iškyla pas dr. Bronių ir Aldoną Beinorius (Wood Dale, Ill.) įvyko š.m. vasario 1 d. Dr. Z. Danilevičius palygino medicinos pažangą bei jų spaudą įvairiuose kraštuose. Dr. A. Razma priminė Lietuvių Fondo svarbą. Korp. pirmininkas dr. K. Pemko kalbėjo einamaisiais "Gajos" rūpesčiais: jubiliejine švente, parama "Ateičiai" (surinkta 180 dol.) ir k.

Gausus dalyvių būrys buvo nustebinti šeiminių dideliu vaišingumu ir sudaryta taip jaukia nuotaika išilmingoj aplinkoj.

* Dr. S. Biežis, SLA 322 kuopos pirmininkas, susirinkime pranešė apie savo dalyvavimą Pildomosios Tarybos posėdyje ir apie būsimą seimą, kuris įvyks Wilkes Barre, Pa. liepos mėn. 5 d.

* Draugo Premijų įteikime kovo mėn. 22 d. dalyvavo daug gydytojų (Dr. K. Bobelis, Dr. P. Kisielius) ir to konkurso mecenatas Dr. A. Razma.

* Dr. Jonas Valaitis šviesos-Santaros susirinkime sausio 31 d. skaitė paskaitą apie automatizacijos socialines problemas.

* Dr. S. Budrys buvo jury komisijos pirmininku, paskyrusios premijas "Laiškų Lietuviams" konkurse.

* Dr. R. Povilaitis yra priimtas į Central Community ligoninės gydytojų štabą.

* Dr. Giedrė Sidrienė parašė laišką Lietuvos reikalų kongreso narei Reid. To laiško ištrauka buvo įdėta į Congressional Record.

* Dr. K. G. Balukas po sužeidimo eismo nelaimėje pasveiko ir varo toliau savo darbą ginekologijos-akusherijos specialybėje.

* Dr. Vincui Paliokui, Čikagoje, sukako 75 metai ir šią vasarą bus 50 metų, kai jis dirba gydytojo darbą.

* Dr. Aldona Taurienė, slidinėdama išsilaužė ranką. Savo vyro, Dr. V. Tauro globoje, tur būt, greit pasveiks.

* SLA Pildomosios Tarybos rinkimai atlikti su visais formalumais. Į SLA Seimą delegatu siūsti išrinktas Dr. P. Zalatorius.

* Dr. A. Pareigis iš Moline, Ill., dalyvavo Čikagoje metiniame Illinois psichiatrų suvažiavime sausio mėn.

* Dr. F. Kaunas dalyvavo Mayo Klinikų pasitobulinimo kursuose.

* Dr. Jonas Valaitis patologijos profesorius (associate professor) Illinois Universitete pakviestas nariu į American Board of Pathology.

* Dr. F. Kaunas su šeima vasario mėn. 17-18 d. dalyvavo Gydytojų Slidininkų suvažiavime - stovykloje. Nors iškyla ir pasibaigę liūdnokai (Poniai Kaunienei reikėjo uždėti gipsą ant kojos), bet Dr. F. Kaunas tikisi ir kitais metais tokiam suvažiavime dalyvauti ir kviečia ir kitus prisidėti. Medical and Dental Ski Association ruošia savo įdomų suvažiavimą kitais metais (1965 m.) vasario mėn. 22-25 d.d. Boyne Highlands, Harbor Springs, Mich.

* Dr. V. Šaulys žada dalyvauti American Medical Association suvažiavime San Francisco, Cal. Taip pat žada vykti ir Dr. H. Brazaitis iš Cleveland, Ohio.

* Ponia Irena Makštutienė surinko apie 50 lietuviškų knygų naujai organizuojamam Tarptautiniam knygynui Central Community ligoninėje.

Gydytojų Suvažiavimo Dalyviai

* Dr. Ona Baliūnienė gegužės mėn. dalyvauja prancūzų oftalmologų draugijos kongrese Paryžiuje. Po to ji ir Adolfas Baliūnas aplankys visą eilę gražių pietų Europos vietovių.

* Dr. Milda Budrienė, vasario mėn. dalyvavusi Amerikos alergijos akademijos suvažiavime San Francisco, kovo mėn. buvo alergistų kolegijos suvažiavimo dalyvė Miami Beach. Dr. S. Budrys ten pat dalyvavo Tarptautinės proktologų akademijos suvažiavime. Miami Beach tuo pat laiku buvusiuose gydytojų pasitobulinimo kursuose lankė visa eilė kolegų: J. Aglinskienė, B. Beinoris, J. Byla, B. Kasakaitienė, P. Mažeika, Miliai, A. Prunskienė, V. Tumasonis ir R. Vie-nūžis. Po šio suvažiavimo kolegos Budriai, Miliai ir

dr. V. Tumasonis su žmona dar buvo nuskridę į San Juan, Puerto Rico, kur vyko tarptautinis alergistų kongresas.

MICHIGANAS

* *Dr. Julius Kaupas*, miręs Chicagoje, iškilmingai buvo palaidotas savo gimtadienio išvakarėse, kovo mėn. 5 d. Detroito Holy Sepulchre kapinėse.

Velionies kūnas buvo pašarvotas Ch. Stepanausko ir sūnaus laidojimo įstaigoje. Karstas ir visa salė skendo gėlių puokštėse ir vainikuose.

Kovo mėn. 3 d. garbės sargyba nešė 7 poros studentų. Kovo 4 d. garbės sargyboj stovėjo jo kolegos, gydytojai: Povilas Šepetys, Bronė Gruzdienė, Gustas Petersonas, Vaidevutis Vaitkevičius, Vytautas Mileris, Dave Poulik, Benjaminas Kvietys, Vytautas Majauskas, Petras Žemaitis ir Otonas Vitas.

Akademiniam atsisveikinimui vadovavo Algimantas Mackus. Nuoširdžius atsisveikinimo žodžius tarė dr. V. Majauskas, Amer. Liet. Gyd. Sąjungos ir Michigano Liet. Gyd. Draugijos vardu.

Trumpas bet turiningas kalbas pasakė V. Adamkavičius, A. Zaparackas, K. Balkus, V. Alantas, M. Katiliškis, dr. H. Nagys, dr. K. Keblys ir K. Bradūnas.

Vėliau A. Mackus paskaitė H. Nagio eilėraštį iš "Lapkričio naktų," velioniui dr. J. Kaupui dedikuotą.

Kovo 5 d. gedulinga eisena į kapines truko apie 3 valandas. Karstą išnešė artimiausi velionies draugai rašytojai: H. Nagys, A. Mackus, M. Katiliškis, K. Astrauskas, A. Nyka Niliūnas ir K. Bradūnas.

Divine Providence bažnyčioj kun. M. Kundrotas atlaikė gedulingas pamaldas ir pasakė anglų kalboj pamokslą.

Iš čia vyko paskutinė velionies kelionė į amžiną poilsio vietą, kur jį priglaudė Detroito gražiausių Holy Sepulchre kapinių žemė.

Iškilmingo laidojimo tvarka buvo tikrai pavyzdinga dėka dr. V. Majausko sumanaus vadovavimo.

DELAWARE

"Delaware State News" paskyrė ištisą puslapį Dr. Irenai Mažeikienei ryšium su jai įteiktu pažymėjimu. The National Society Daughters of the American Revolution dr. I. Mažeikienei suteikė "DAR Americanism Medal."

Dr. I. Mažeikienė 1955 m. atvyko iš Kolumbijos ir apsigyveno Baltimore, Md. Pradžioje dirbo John Hopkins Universitete, vėliau Delaware valstybės sveikatos departamento laboratorijose. Šiuo metu Dr. I. Mažeikienė yra šių laboratorijų direktorė.

BOSTONAS

* *Dr. Stasys Jasaitis*, judrusis Bostono gydytojas, jau kelinti metai verčiasi privačia praktika. Reikia pripažinti, kad geras vidaus ligų specialistas. Labai pažangus medicinos moksle. Gali visoje eilėje Bostono ligoninių paguldyti savo pacientus. Turi gerus kontaktus su kitų sričių specialistais. Lietuviams labai prieinamas ir paslaugus. Lietuvių kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas taip pat jam artimas.

KANADA

* *Dr. Arūnas Dailydė*, karo dantų gydytojas, kapitono laipsny, prieš 2 metus baigęs Toronto universiteto odontologijos skyrių, š.m. balandžio mėnesio pradžioj savanoriškai išvyksta su Kanados kariais į Egiptą. Minėti karių daliniai įsikurs Gazos srity su tikslu apsaugoti Izraelio gyventojų susidūrimą su arabais.

Dr. Arūnas D. pasižadėjo ten išbūti vienerius metus. Prieš išvykdamas į tolimą kraštą, jis įstojo į Pasaulio Liet. Gyd. Sąjungą, sumokėdamas metinį nario mokesį. Jis pažadėjo parašyti įspūdžius iš Egipto.

MONTREALIS, KANADA

* *Tarptautinė Mokslų Akademija* (Academie Internationale Libre des Sciences et des Lettres) 1963.XII.7 savo nariais išrinko šiuos lietuvius: dr. Margerį Jasaitį, *dr. Vytautą Pavilani*, dr. Mariją Gimbutienę-Elseikaitę ir dr. Juozą Girnių.

PIETŲ AMERIKA

Kolumbija

* *Dr. Gaurišas* su šeima praleidęs atostogas Cartagenoj, gražiausiame Kolumbijos pajūry, sugrižo į Medelliną ir vėl priiminėja savo gausius pacientus.

* *Dantų gydytoja P. Totoraitienė* sėkmingai verčiasi praktika jau 15 metų. Trejetą metų dirbo universiteto odontologijos klinikoje.

ŠVEDIJA

* *Dr. Gintautas Būga* vienas iš pirmųjų pareiškė norą įstoti nariu į Pasaulio Liet. Gydytojų Sąjungą, prisijusdamas 5 dolerius už Liet. Gydytojų Biuletenio prenumeratą, kaipo PLGS metinį nario mokesnį.

Savo laiške rašo, kad jis sėkmingai dirba savo profesijoj provincijos miestely — Dalaroe. Nesenai jis baigė statyti nuosavą namą, į kurį pavasariop kelsis gyventi. Jo žmona yra lietuvaitė, uoli visuomenininkė, nesenai baigė gydytojų padėjėjų kursus ir dabar, kartu su gailėstinga sesute, dirba dr. G. B. kabinete.

Daktaro G. B. manymu, Švedijos įvestoji socialinio gydymo sistema yra gera, nes ji atsižvelgia ne tik į ligonių, bet ir į gydytojų norus. Jam laikraščiuose tenka skaityti, kad Amerikos gydytojai smarkiai priešinasi dėl įvedimo valstybinio socialinio gydymo. Prieš daugelį metų ir Švedijoj vyko panaši kova, bet įvedus šią gydymo sistemą ir ją nuolat tobulinant, dabartiniu metu ne tik ligoniai, bet ir gydytojai yra patenkinti. Šiandieną atrodo, kad veik visi gydytojai nenorėtų, kad grįžtų senoji, atseit, kapitalistinė gydymo tvarka.

Švedijoj kiekvienas pilietis susirgęs turi teisę kreiptis pas gydytojus dirbančius privačioj praktikoje, savivaldybės bei valstybinėse gydymo įstaigose.

Privačių gydytojų honorarai, savaime aišku, yra neriboti, tačiau valdiškų gydymo įstaigų gydytojai, gaudami geras algas, turi teisę imti už ligonių vizitus tik už nustatytą atlyginimą, kurio dydis priklauso

nuo atliktų laboratorinių tyrimų bei chirurginių veiksmų. Paprastai atlyginimas svyruoja nuo 2 iki 15 dol.

Dr. Būga mano, kad ši sistema yra gera, bet turi tik tą trūkumą, kad lignoniai paguldyti liginėn visą gydymą gauna veltui. Todėl nereikia stebėtis, kad dauguma lignonų veržiasi į liginines ir iš jų nenori išeiti. Ambulatorinės praktikos gydytojams kartais labai sunku atskirti tikrus lignonius nuo simulantų. Ir Švedijoje yra ne tik valstybinių, bet ir privačių ligų apdraudimo įstaigų, kurias ypatingai mėgsta darbo privengiantieji žmonės. Todėl jie neretai bėgioja nuo vieno gydytojo pas kitą, prašydami laikinų paliuosavimų nuo darbo.

Šios rūšies "lignoniai," gaudami paliuosavimus nuo darbo, per apdraudimo įstaigas daugiau surenka pinigų negu dirbdami. Savaime suprantama, tokius lignonius yra sunku pagydyti. Bet su laiku ir šie netobulumai gal bus pašalinti.

OKUPUOTA LIETUVA

* Birželio mėn. 1963 m. Čekoslovakijoje įvyko tarptautinis radiologų kongresas, kuriame dalyvavo atstovai iš USA, Tarybų Sąjungos, Prancūzijos, Italijos, Bulgarijos, Rumunijos, Olandijos, Anglijos, Japonijos ir kt. USA atstovavo Dr. Doteris ir kalbėjo "širdies karterizacijos technika." Lietuvius atstovavo Dr. D. Kuncevic.

* Spalių mėn. 1963 m. Kauno Klinikoj įvyko II tarp-respublikinis Pabaltijo rentgenologų ir radiologų suvažiavimas. Į suvažiavimą atvyko 24 atstovai iš Latvijos, 13 iš Estijos. Konvenciją atidarė Sveikatos Apsaugos ministerio pavaduotojas M. Žalkauskas. Pranešimus iš lietuvių darė: Doc. Dr. Jasinskas, Dr. Baliukevičiūtė, med. kand. K. Ambrozaitis, med. kand. A. Šalčiūtė, Dr. Vitkienė, Dr. J. Trumpulis ir kiti. Konferenciją užbaigė prof. L. Rozenstrauchas.

* Trečioji Respublikinė Oftalmologų konferencija įvyko gegužės mėn. 1963 m. Vilniuje. Konferencijoje buvo svarstoma Gliaukoma.

* Tuberkuliozės klausimui nagrinėti buvo sušaukta tarprajoninė konferencija rugsėjo mėn. 1963 Vilkaviškyje.

* 1963 m. išleistos šios naujos knygos:

- 1) Dailidonienė — Tuberkuliozė — užkrečiama liga.
- 2) J. Šimkevičius — Gatavi vaistai.
- 3) Gurauskienė — Aterosklerozė ir kaip jos išvengti.
- 4) Lašas ir Juktonienė. Darželinio amžiaus vaikų mityba.

Knygos daugumoje mažos, profilaktinio pobūdžio, išleistos Sveikatos Apsaugos ministerijos. Valstyb. Polit. ir Moksl. Liter. leidykla 1963 metais buvo išleidusi Lietuvos Gydytojų Akušerių-Ginekologų mokslinės konferencijos darbus ir "Medicina" T4.

GYDYTOJŲ SĄJUNGOS

KONKURSAS JAUNIESIEMS GYDYTOJAMS

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdyba jaunesiems gydytojams internams ir rezidentams skelbia konkursą parašyti mediciniško pobūdžio straipsnius, kurie liestų šių dienų medicinos modernišką problemą, naujus mokslinius patyrimus bei išradimus.

Straipsniai turėtų būti koncentruoti, perrašyti rašomąja mašinėle ir apimtų apie 4—8 pusl. dydžio.

Už straipsnius yra skiriamos premijos: pirmajai premijai 250 dol., antrajai — 150 dol. ir trečiajai — 100 dolerių.

Straipsniai atsiunčiami, ne vėliau 1965 m. balandžio mėn. 1 dienos, dr. V. Taurui, 2652 West 59th Street, Chicago, Illinois 60629. Konkurso smulkesnės bus paskelbtos vėliau. Premijų įteikimas numatomas penktame Amerikos Lietuvių Gydytojų Suvažiavime 1965 metais.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS
VALDYBA.

SUSIRINKIMAI - KONVENCIJOS

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGA

- **ILLINOIS** Lietuvių Gydytojų Draugija
Kovo mėn. 31 d. mėnesinis susirinkimas.
Balandžio mėn. 18 d. Mid America Restaurant.
79 & Cicero Avenue.
Metinis susirinkimas kartu su Pagelbiniu Moterų Vienetu.
Vaišinimasis 6:30
Susirinkimas 7:30
Vakariėnė 8:15
Susirinkimai vyks atskirose patalpose. Vakariėnės metu Gydytojų Draugija ir Pagelbinis Moterų Vienetas pristatys naujai išrinktąsias valdybas. Be to bus demonstruojamas filmas "Širdies struktūra ir fiziologija." Vakariėnės kaina \$5.00 asmeniui.

Birželio mėn. 21 d. sekmadienį Jonyno Ūkyje. Jonynas Hall.

Veden Road. Chesterton, Ind. Tel. 219-929-0055 įvyks abiejų draugijų ir jų šeimų IŠVAŽIAVIMAS-IŠKYLA. Yra puiki salė ir terasa valgymui ir pasėdėjimui. Esant geram orui, bus galima naudotis baseinu. Apie dalyvavimą pranešti p. R. Zotovienei.

• ONTARIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Metinis susirinkimas įvyks balandžio mėn. 11 dieną Torontė.

- "GAJOS" KORPORACIJOS 35 metų sukakties minėjimas.
Gegužės mėn. 30 d. balius Pick Congress Hotel Chicagoje.
Gegužės mėn. 31 d. susirinkimas.

- Amerikos Ukrainiečių Gydytojų Sąjungos Suvažiavimas.
Birželio mėn. 19-21 d. New York, Sąjungos sekretorius Dr. O. Wolansky kviečia lietuvius gydytojus dalyvauti suvažiavime.

AMERIKOS GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAI

- **American Academy of General Practice.** Convention Hall. Atlantic City, N.J. Balandžio mėn. 11-16 d. Post Assembly scientific congress in San Juan Balandžio mėn. 16-21 d.

- **Southwestern Surgical Congress.** Granada Hotel. San Antonio, Texas.
Balandžio mėn. 27-30.
- **American College of Obstetricians & Gynecologists.** Americana Hotel. Bal Harbour, Fla. Gegužės mėn. 17-22.
- **Illinois State Medical Society.** Sherman House, Chicago, Illinois Gegužės mėn. 17-21 d.
- **AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION.** Annual Meeting. Fairmont & Mark Hopkins Hotels. San Francisco, Cal. Birželio mėn. 21-25. Clinical Meeting. Miami Beach, Fla. Lapkričio mėn. 29-Gruodžio mėn. 2 d.
- **Postgraduate Course in Pediatrics.** Estes Park, Col. The Stanley Hotel. Rugpiūčio mėn. 3-7 d.

TARPTAUTINIAI SUVAŽIAVIMAI

- **Medical Women's International Association.** Sandefjord, Norway. Birželio mėn. 29 d.-Liepos mėn. 3 d.
- **World Medical Association.** Helsinki, Finland. Birželio mėn. 15-20 d.
- **Pan American Congress of Gastrology.** Bogota, Columbia. Birželio mėn. 12-16.
- **International College of Surgeons.** Hofburg, Vienna. Gegužės mėn. 11-16 d.
- **Inter-American Congress of Cardiology.** Montreal, Canada. Birželio mėn. 14-19.
- **International Congress of General Practice.** Salzburg, Austria. Rugsėjo mėn. 10-13.
- **International Association of Allergology.** Madrid, Spain. Spalių mėn. 11-15.
- **International Congress of Diseases of Chest.** Mexico City. Spalių mėn. 11-15 d.

***

Atsiųsta paminėti

- **Knygų Lentyna.** Nr. 1 (130) ir Nr. 2 (131). Išleista 1963. Leidžia Vytautas Saulius. Redaguoja Aleksandras Ruzanec-Ružancovas. Danville, Ill. Leidinyje randamos žinios apie Lietuvos Išeivių išleistas knygas bei straipsnius.
- **Technikos Žodis** Nr. 1. Atsakomąsiasis redaktorius — P. Pavilčius. Žurnale yra įvairių straipsnių — ir žinių iš inžinierių gyvenimo. Žurnale aktyviai reiškiasi A. Lazauskas, D. Šatas ir kt.

IN MEMORIAM

DR. JULIŲ KAUPĄ ATISISVEIKINANT

Sunku atsisveikinant su kolega, tik ką užkopusiu į pačią savo gyvenimo viršūnę, pačiuose kūrybingiausiuose ir pajėgiausiuose keturiasdešimt ketvirtuose amžiaus metuose. Buvo ramus, taikus ir niekur neužkliuvo už kuproto gyvenimo. Toks humaniškas ir tolerantas. Toks tiesus bet ir nuolankus. Jo atlikti darbai, didelė meilė knygai ir lietuviškam žodžiui atkreipė daugelio dėmesį, negalėjo praeiti pro savo trumpą gyvenimą nepastebėtas.

Julius baigė Kauno Medicinos Fakultetą, bet brendo tremtyje. Okupacijos ir karas neišmūšė jo iš pusiausviros. Kartais atrodydavo, kad jis stovi šalia gyvenimo, neįsijungdamas į jo triukšmą. Net jo polemikos straipsniai buvo ramūs. Tačiau stebėjo lietuvišką gyvenimą labai intensyviai ir iš arti. Nuo žmonių nebėgo. Gal ir savo specialybę pasirinko psichiatriją, kad ne tik pažinti žmogų, bet ir prieiti arčiau jo sielos.

Dar tębematų Julijų grįžtant namo dažniausia viena, vis skaitant laikraštį ar knygą net per Daukanto gatvę einant, ar palei Vytauto Didžiojo Muziejų. Tebegirdžiu pastabas rikiuotės draugų, grįžtant iš Karo Mokyklos pratimų Aukštojoj Panemunėj, kad Juliaus uniforma

purvina. Jei kiti draugai ir simuliavo, tai jis įsakymus vykdė iš širdies, kai komanda reikalavo šliaužti per arimą, nesiskundė, sakydavo, kad viskas praeis. Susitikus Čikagoj ar Detroite nereikėjo kalbant ieškoti būdų, kaip ištrūkti iš mediciniškų temų, jis pats tuoj pradėdavo kalbą apie paskutines knygas, menininkus, teatrą. Profesija jo neuždarė į siaurą gatvelę, kaip daugelį mūsų. Julius apglobė gyvenimą plačiu glėbiu. Ar dar liko mūsų gydytojų tarpe tokių, kaip Julius, kuris būtų gavęs premiją už literatūrinį veikalą (Daktaras Krapštukas pragare), kuris būtų parašęs daugelį literatūros kritikos ir kitų publicistinių straipsnių, skaitęs paskaitų literatūrinėmis temomis?

Susikrovęs gana žymų dvasios turta, nešykštėjo jo lietuviškai visuomenei. Kviečiamas mielai dalyvavo literatūros vakaruose, vyko į santariečių, frontininkų studijų savaites ir aktyviai reikėsi. Diskusijose visuomet buvo taikus ir gerbiąs oponentą. Nesvetimas buvo ir jumoras, daugelį kartų skaitėme kartu "Skersvėji," Julius priimdavo pastabas su padėka, o jo jumoras buvo toks pamokantis.

Paskutinį kartą kalbėjomės šių metų sausio mėnesio pradžioje pas dr. V. Majauską Detroite, kur Julius buvo pakilioj nuotaikoj ir daug kalbėjo apie ateities darbus. Girdi, beveik jau užbaigęs novelių rinkinį, užtiesęs gijas didesniai straipsniui apie lietuvišką romaną K. Bradūno redaguojamą kolektyviniam veikalui, dabar galėsiąs prisėsti prie straipsnio Metmenims, o po trumpos pertraukos sėsiąs vėl prie didesnės knygos, apie kurią dar negalįs daug kalbėti. Matai, sakė, visų pausiai šviešėja, kad tai anksčiau būtume gavę ant marmuro grindų pašokti...

Deja, nuoširdžiu patriotizmu plakusi širdis staigiai sustojo Čikagoje, kur buvo trumpam atvykęs iš Detroito. Iškriti nelaiku plunksna iš sustingusios rankos. Veltui pacientai laukė Detroite. Dar vienas kapas šioje svetingoje žemėje, toli nuo Kauno. Atsisveikinimo skausmą kartu su Juliaus šeima pergyvena ir visa Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga.

Dr. K. Ambrozaitis

A.A. Prof. MATUI KRIŠČIŪNUI mirus,
jo dukteriai Dr. Gražinai Kaganiec reiškiamo
giliai užuojautą.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga.

A.A. DR. JULIUI KAUPUI mirus,
jo šeimą ir gimines giliai užjaučia

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga.

HAMES OLDSMOBILE, INC.

2442 West Columbus Avenue

Chicago 29, Illinois

GRovehill 6-1010

FOR THE BEST DEAL AND SERVICE

For those who like to deal with a quality place of business, there is no finer than HAMES Oldsmobile.

The Hames dealership specializes in selling and servicing the medical profession as is attested by it's many happy and satisfied doctors throughout Chicago land.

STANKUS

CONSTRUCTION CO.

ATLIEKAME VISUS STATYBOS IR PROJEKTAVIMO DARBUS

ŠKICUS IR PROJEKTŲ ĮKAINAVIMUS ATLIEKAME VELTUI

Istaigos adresas:

7203 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: PR 8-2013 — GR 6-2800

Namų: PR 8-1291

PROFESSIONAL PHARMACIES

REMLAKE — ROCHKES

Apothecary

2421 W. 63rd Street

HE 4-1500

Open Daily 9:30 — 10

Wednesday and Saturday 9:30 — 9

ROCHKES

Medical Arts Pharmacy

3213 W. 63rd Street

WA 5-4787

Open Daily 10 — 10

Sunday 10 — 2

MARQUETTE

Medical Building Pharmacy, Inc.

6132 So. Kedzie Avenue

Open daily 10 — 10

GR 6-3535

Wednesday 10 — 6

Saturday 9:30 — 6

PHYSICIAN'S, DIABETIC'S AND SICKROOM SUPPLIES

WE OFFER A FREE AND EFFICIENT PICKUP & DELIVERY SERVICE

6910 SO. FAIRFIELD AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60629

**MIELI LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIO
SKAITYTOJAI,**

**TAUPYKITE SAUGIOJE, LIETUVIŠKOJE TAUPYMO BENDROVĖJE,
KURI PASIŽYMI SAVO REKORDU:**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenome karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjome kiekvieną taupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atsinešit savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Dabartinis mokamas dividendas $4\frac{1}{2}\%$ visose taupymo sąskaitose.

ŠIRDINGAI AČIŪ!

MUTUAL *Federal* SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 WEST CERMAK ROAD

• CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

LIST BIBLIOGR
FARHYBOS
BOYAM

RETURN TO:
Lithuanian Medical Bulletin,
3241 West 66th Place,
Chicago, Illinois 60629
Return postage guaranteed.

Lithuanina Bibliogra-
phical Servise,
1132 N. Walnut st.,
Danville, Ill.